

Lohjan ympäristöterveyspalvelut
Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma
vuosille 2015-2019
päivitys vuodelle 2019

LUONNOS

Sisällysluettelo

1. Johdanto	2
2. Lohjan ympäristöterveyspalvelut	3
2.1 Toiminta-alue	3
2.2 Valvonnan voimavarat ja tehtävät	3
2.2.1 Henkilöresurssit	4
2.3 Koulutus	5
2.4 Valvontakohteiden riskinarviointi, tarkastustiheys ja tarkastukseen käytettävä aika	5
2.5 Tarkastuksen sisältö	6
2.6 Maksullisuus	6
2.7 Näytteenotto, näytteiden tutkiminen ja laboratoriot	7
2.8 Valvontakohderekisteri	7
2.9 Viestintä	7
3. Toimialojen valvontasuunnitelma	8
3.1 Elintarvikelain mukainen valvonta	8
3.1.1 Valvontakohteet	9
3.1.2 Ilmoitus- ja hyväksymismenettely	9
3.1.3 Valvontatietojen julkisuus	9
3.1.4 Ohjelmakauden painopisteet	9
3.1.5 Kunnan toteuttama näytteenotto ja näytteiden tutkiminen	10
3.1.6 Laatu järjestelmä ja auditointi	10
3.2 Terveystensuojelulain mukainen valvonta	10
3.2.1 Valvontakohteet	10
3.2.2 Ilmoitus- ja hyväksymismenettely	11
3.2.3 Ohjelmakauden painopisteet	11
3.2.4 Talousveden valvonta ja näytteenotto	11
3.2.5 Uimavesivalvonta ja näytteenotto	12
3.3 Tupakkalain mukainen valvonta	13
3.3.1 Valvontakohteet	13
3.3.2 Lupamenettely	13
3.3.3 Ohjelmakauden painopistealueet	13
3.4 Eläinlääkintähuolto	14
3.4.1 Henkilöresurssit ja pätevyys	14
3.4.2 Maksut	14
3.4.3 Peruseläinlääkärinpalvelut ja kiireellinen eläinlääkäriapu	14
3.4.4 Eläintauti- ja sivutuotevalvonta	15
3.4.5 Eläinten hyvinvoinnin valvonta	16
3.4.6 Eläinlääkintähuollon painopisteet	16
4. Erityistilanteisiin varautuminen	17
5. Suunnitelman toteutumisen seuranta ja arviointi	17

Liite 1: Elintarvikevalvonnan suunnitelmallinen valvonta

Liite 2: Terveystensuojelulain mukainen suunnitelmallinen valvonta

Liite 3: Tupakkalain mukainen suunnitelmallinen valvonta

Liite 4: Kuntien valvontaa ohjaavaa keskeistä lainsäädäntöä

Liite 5: Valvira/terveydensuojelulaki; Valvontakohdetyypien tarkastusten yleinen sisältö

Liite 6: Eläinlääkintähuollon resurssitarpeen kartoitus

1. Johdanto

Ympäristöterveydenhuollon tavoitteena on edistää ja valvoa elinympäristön ja yksilön terveyttä sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia. Hyvin toimivalla ympäristöterveydenhuollolla voidaan ehkäistä epidemioiden syntymistä ja sitä kautta vähentää terveydenhuollon kuormitusta ja sairauksien aiheuttamia poissaoloja työstä. Ympäristöterveydenhuollolla voidaan estää myös monia kroonisia sairauksia puuttamalla ongelmiin ajoissa (mm. sisäilmaongelmat).

Ympäristöterveydenhuollon lainsäädännön tavoitteena on varmistaa kuntalaisille terveellinen elinympäristö, jossa ei ole terveyshaittaa aiheuttavia tekijöitä. Lainsäädännössä korostetaan toiminnanharjoittajien omaa vastuuta, mutta viranomaisvalvontaa tarvitaan toiminnan ja tuotteiden määräystenmukaisuuden varmistamiseksi, toimijoiden tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi sekä toimijoiden tuotantoedellytysten varmistamiseksi. Ympäristöterveydenhuoltoa velvoittava lainsäädäntö perustuu seuraaviin lakeihin: terveydensuojelulaki (763/1994), elintarvikelaki (23/2006), tupakkalaki (549/2016) sekä eläinlääkintähuoltolaki (765/2009).

Kunnan tulee laatia ja hyväksyä säännöllistä valvontaa koskeva suunnitelma siten, että valvonta on laadukasta ja terveyshaittoja ehkäisevää. Seuraava toimintavuotta koskeva suunnitelma on hyväksyttävä päättävässä toimielimessä ja toimitettava aluehallintovirastolle kuluvaan vuoden loppuun mennessä. Kunnan suunnitelmassa otetaan huomioon valtakunnallinen valvontaohjelma, jonka laativat yhteistyössä ympäristöterveydenhuollon valvontaa suunnittelevat, koordinoivat ja valvovat valtakunnalliset keskusvirastot, Elintarviketurvallisuusvirasto (Evira) maa- ja metsätalousministeriön alaisuudessa ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) sosiaali- ja terveysministeriön alaisuudessa. Ympäristöterveydenhuollon valtakunnallisessa valvontaohjelmassa ohjelmakauden 2015-2019 teemaksi on valittu valvonnan vaikuttavuus, jota lähestytään eri tavoin. Tavoitteena on

- kohdentaa valvontaresurssit riskiperusteisesti ja tehokkaasti,
- kattaa valvonnan kustannukset tehokkaammin valvontakohteilta perittävillä maksuilla
- kehittää ja hyödyntää tietojärjestelmiä
- lisätä valvonnan yleistä näkyvyyttä kaikille kuntalaisille
- ottaa käyttöön aluehallintoviraston kuntiin tekemät arviointi ja ohjauskäynnit.

Kunnan suunnitelmaan on koottu valvontayksikön alueella suunnitelmakaudella painottuva valvonta, painopisteet ja projektit.

Ympäristöterveydenhuollon valvontatietoja kerätään valtakunnallisesti KUTI-YHTI-tietojärjestelmillä. Vuonna 2015 keskusvirastot Elintarviketurvallisuusvirasto, Evira ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, Valvira, yhdistivät KUTI- ja YHTI-ohjeet ns. VATI-ohjeiksi. Itse KUTI- ja YHTI-tietojärjestelmä säilyi kuitenkin ennallaan. Keskitetyn tietojärjestelmän KUTI-osa koskee elintarvikevalvontaa ja vastaavasti YHTI-osa koskee terveydensuojelu- ja tupakkavalvontaa. Nämä muutokset ovat luoneet valvontakohteille uuden luokittelun sekä asettaneet kunnan käyttämälle valvontakohderekisterille tiettyjä vaatimuksia. KUTI/YHTI – tietojärjestelmä ei ole kuitenkaan vastannut kaikilta osin sille asetettuja vaatimuksia, jonka seurauksena on aloitettu uusi VATI hanke. VATI-tietojärjestelmä tulee kuntien valvontayksiköiden käyttöön 1.1.2019.

Ympäristöterveydenhuolto on suunniteltu siirtyvän kokonaisuudessaan maakunnille maakunta-uudistuksen myötä 1.1.2021 alkaen. Maakunta-uudistus on viivästynyt useampaan otteeseen ja siihen liittyvä suunnittelutyö tulee vaatimaan resursseja valvontayksiköiltä myös vuonna 2019.

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman mukainen säännöllinen valvonta on toiminnanharjoittajille maksullista. Valvontamaksut peritään hyväksytyn taksan mukaisesti.

Ympäristöterveydenhuollon lainsäädäntö ei suoraan edellytä toiminnanharjoittajien kuulemista valvontasuunnitelmasta, mutta hyvän hallintotavan mukaisesti Lohjan ympäristöterveyspalveluiden valvontasuunnitelma asetetaan julkisesti nähtäville hallintolain 41 §:n mukaisesti ennen suunnitelman lopullista hyväksyntää, jolloin toiminnanharjoittajille varataan mahdollisuus mielipiteen lausumiselle.

2. Lohjan ympäristöterveyspalvelut

2.1 Toiminta-alue

Vuoden 2017 alusta voimaan tulleen Lohjan kaupungin organisaatiouudistuksen myötä Lohjan vetovoimalautakunnan ympäristöterveysjaosto toimii valvontaviranomaisena yhteistoiminta-alueella, joka muodostuu Karkkilan ja Lohjan kaupungeista sekä Vihdin ja Siuntion kunnista. Yhteistoiminta-alueella on noin 92 000 asukasta.

Lohjan Ympäristöterveyspalvelut toimii jaoston alaisena viranhaltijaorganisaationa. Lohjan Ympäristöterveyspalveluiden henkilötyövuosimäärä täyttää ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueita koskevan lain (410/2009) vaatimukset 13,5 htv:n kokonaismäärällä.

2.2 Valvonnan voimavarat ja tehtävät

Lohjan ympäristöterveyspalveluissa työskentelee vuoden 2019 alussa 4 potilastyötä tekevää eläinlääkäriä, 7 terveystarkastajaa, 1 hygieenikkovalvontaeläinlääkäri ja ympäristöterveyspäällikkö. Lisäksi ympäristöterveyspalveluiden käytettävissä on 0,5 htv:n Lohjan kaupungin hallinnollisten toimistosihteerin työpanos. Ympäristöterveyspäällikön toimenkuvaan kuuluvat yksikön hallinnolliset tehtävät, johtaminen ja kehittäminen. Hygieenikkovalvontaeläinlääkäri vastaa eläinsuojelulain ja osittain eläintautilain mukaisista valvontatehtävistä sekä osasta elintarvikelain mukaisesta alkutuotannon valvonnasta. Osa eläintautilain mukaisesta valvonnasta kuuluu potilastyötä tekeville eläinlääkäreille. Terveystarkastajat vastaavat muusta elintarvikelain, terveydensuojelulain ja tupakkalain mukaisesta valvonnasta, mutta eivät toistaiseksi ole erikoistuneet yksittäisen lain nojalla tehtävään valvontaan. Tehtävänjaolla on kuitenkin pyritty keskittämään tehtäviä siten, että jonkinlaista erikoistumista on ollut mahdollista tehdä. Ympäristöterveydenhuollon henkilöstö, tehtävävastuualueet ja yhteystiedot on esitetty Lohjan kaupungin kotisivuilla.

Ympäristöterveydenhuollon lainsäädännön lisäksi terveydensuojeluviranomaiselle määritellään tehtäviä mm. säteilylaissa (solariumlaitteiden valvonta), lääkelaisissa (nikotiinivalmisteiden myynnin valvonta), ympäristönsuojelulaissa (24§, freonivalvonta) ja vesihuoltolaissa (4§). Yhteistoimintasopimuksessa ympäristöterveyspalveluille on osoitettu myös ulkoilulain mukaiset leirintäalueviranomaisen tehtävät.

Jatkuvasti lisääntyvää kuormitusta ympäristöterveyspalveluille tuottaa muilta viranomaisilta tulevat lausuntopyynnöt, joiden käsittelyyn on varattava riittävästi resursseja. Toisena kuormitusta lisäävänä tekijänä on huomioitava alkutuotannon valvonnan laajentuminen ja sen aiheuttama lisätyö.

Valvonnan voimavarojen mitoituksessa tulee huomioida suunnitelmallisen valvonnan lisäksi sellaiset työtehtävät, jotka eivät kuulu suunnitelmalliseen valvonnan piiriin kuten uusintatarkastukset, asumisterveyteen liittyvät ja muut epäilyyn perustuvat tarkastukset, epidemiaselvitykset ja muut erityistilanteet, ilmoitusten ja hakemusten käsittely sekä neuvonta- ja ohjaustehtävät. Resurssien suunnittelussa on varattava aikaa myös näytteenottoon, näytetulosten käsittelyyn ja valvonnan raportointiin. Mitoituksessa on huomioitava myös valvontakäynteihin liittyvä matkustusaika, joka ei sisälly tarkastukseen käytettävään keskimääräiseen aikaan. Tämän lisäksi vuoden 2019 aikana resursseja käytetään laatujärjestelmän jatkuvaan päivitykseen, kohteiden riskinarviointimenettelyjen uudistamiseen, sekä valmiussuunnitelman päivitykseen. VATI-tietojärjestelmä korvaa 1.1.2019 alkaen kaikki ympäristöterveyshuollon järjestelmät, lukuun ottamatta eläinlääkintähuoltoa. Tiedonsiirtoon liittyvät toimenpiteet ja siihen liittyvät ongelmat kuormittavat valvontayksiköitä edelleen kautta maan ja erityisesti niitä yksiköitä jotka kuuluvat

pilotointiin vuonna 2018. Vuoden 2019 alusta VATI-järjestelmän käyttöönotto ja käyttöön kouluttautuminen tulee viemään yksikön voimavaroja.

Terveysvaaraa aiheuttavat tilanteet näytteenottoineen asetetaan aina etusijalle suhteessa suunnitelmalliseen valvontaan.

Terveysvalvonnan eli elintarvike-, terveydensuojelu- ja tupakkavalvonnan suunnitelmalliseen valvontaan pystytään kohdistamaan kokonaishenkilöresursseista 20 % ja eläinlääkintähuoltoon sisältäen eläinsuojelu- ja eläintautivalvonnan on varattu 37 %. Muiden tehtävien hoitamiseen jää noin 40% käytettävissä olevista resursseista. Taulukossa 1. esitetään tarkempi jakauma resursseista.

Taulukko 1: Käytettävissä olevien henkilöresurssien jakautuminen valvontatoimialoittain

	Kokonais- henkilötyövuosi määrä yksikössä (htv)	Terveysvalvon- nan resurssit (htv)	Arvioitu resurssitarve (htv)	Käytettävissä oleva resurssi suunnitelmalliseen valvontaan (htv)
Elintarvikevalvonta	3,5	3,5	5,8	1,35
Terveydensuojeluvalvonta	3,1	3,1	3,7	1,15
Tupakkavalvonta	0,4	0,4	0,5	0,2
Eläinlääkintähuolto	5,0			
Hallinto/toimistopalvelut	1,5			
Yhteensä	13,5	7,0	10,0	2,7
	100 %			20 %

Arvioitu valvontatoimialoittainen henkilöresurssitarve perustuu valtakunnalliseen suunnitelmallisen valvonnan riskiluokitukseen, johon on arvioitu mukaan mm. lisätarkastusten tarve, tarkastusmatkoihin käytetty aika, yksityiskohtaisempi neuvonta, epäkohtien korjaamisen ohjaaminen, uuteen kohteeseen perehtyminen jne. Esimerkiksi elintarvikevalvonnan ohjeelliset tarkastustiheydet ja –ajat on arvioitu kohteille, joissa on kaikki pääosin kunnossa. Lisäksi on varattu työaika muiden tehtävien hoitoon mukaan lukien mm. suunnittelemattomat epäilyyn, valitukseen, hyväksymiseen tai vastaavaan perustuvat tarkastukset, koulutus, tiedonhankinta, lainsäädännön päivitys, työmenetelmien kehittäminen, alueellinen yhteistoiminta, työryhmiin osallistuminen, näytteenotto, virka-apu, lausunnot, tietojärjestelmiin liittyvät toiminnot, arkistointi ja raportointi.

2.2.1 Henkilöresurssit

Henkilöresursseissa on arviolta vähintään noin 20 % vaje, joka vastaa noin 3 henkilön työpanosta. Valvontatoteuma vuonna 2017 oli huomattavasti alle keskiarvon sekä elintarvike- että terveydensuojeluvalvonnan puolella – tämä osoittaa yksikön resurssivajauksen. Etelä-Suomen aluehallintovirasto suoritti yksikössä marraskuussa 2015 ohjaus- ja arviointikäynnin, jolloin henkilöstövajaukseksi on arvioitu n. 3 henkilötyövuotta. Suunnitelmallisen valvonnan riskiperusteisuus edellyttää nykyisessä toimintaympäristössä kohteiden tarkastustiheyden suunnittelua valvontatarpeen mukaisesti. Valtakunnallinen valvontaohjelma korostaa, ettei valvontaohjelmaa saa suunnitella resurssiperusteisesti. Tämä edellyttää riittäviä voimavaroja myös henkilöresurssien osalta, jotta voidaan turvata ympäristöterveydenhuollon korkealaatuinen valvonta. Käytettävissä olevalla henkilöresursseilla ei päästä ympäristöterveydenhuollon valtakunnallisen valvontaohjelman edellyttämiin tarkastusmääriin.

Terveysvaaraa aiheuttavat tilanteet ja muut erityistilanteet asetetaan aina etusijalle suhteessa muuhun valvontaan. Myös valitukset ja ilmoitukset käsitellään akuuttina työnä. Kun tulee tieto epäkohdasta, arvioidaan valitusten määrä, aiheellisuus, altistuvien määrä ja mahdolliset seuraamukset ennen päätöstä jatkotoimenpiteistä.

Resurssipula johtaa priorisointiin, kohteet, jotka ovat riskiluokitukseltaan korkeita ja joissa käyttäjämäärät ovat suuria tai kuuluvat riskiryhmiin, priorisoidaan myös suunnitelmallisessa

valvonnassa. Kohdelistaukset käydään vuosittain läpi ja pyritään tasapuolistaa valvontaa käymällä kohteissa jotka ovat olleet pitkään tarkastamatta.

Resursseja yritetään saada lisää pitämällä ympäristöterveysjaosto ajan tasalla ajankohtaiskatsauksilla sekä informoimalla Lohjan kaupungin sekä yhteistoimintakuntien johtoa yksikön tilanteesta.

2.3 Koulutus

Henkilökunnan pätevyyttä pidetään yllä osallistumalla valtakunnallisiin ja alueellisiin koulutustilaisuuksiin. Koulutuksiin osallistumisessa pyritään huomioimaan kunkin viranhaltijan omien tehtäväalueiden vahvistaminen. Tavoitteena on, että jokaisella viranhaltijalla on mahdollisuus osallistua vuoden aikana ainakin yhteen maksulliseen ja useampaan vähintään 4 maksuttomaan koulutukseen, joita järjestävät mm. keskusvirastot, aluehallintovirasto ja ministeriöt. Lainsäädäntömuutokset ja muut keskusviranomaisten edellyttämät muutokset käytännössä lisäävät koulutustarvetta yksittäisinä vuosina. Henkilöstön koulutussuunnitelma päivitetään vuoden aikana kahdelle ajanjaksolle: tammi-kesäkuu ja heinä-joulukuu. Koulutussuunnitelma toimitetaan ajanjakson alussa kaupungin keskushallinnolle. Koulutussuunnitelmaa varten kuullaan henkilöstöä koulutuksen suhteen ja kartoitetaan tarjolla olevat koulutukset. Koulutuksiin osallistutaan koulutuksen sisällön ja tarkoituksenmukaisuuden suhteen (esim. samaan koulutukseen menijät, videoyhteysmahdollisuus, koulutuksen soveltuvuus tehtäväkuvaan). Koulutuksista ylläpidetään rekisteriä, josta voidaan seurata koulutuksiin osallistumista.

2.4 Valvontakohteiden riskinarviointi, tarkastustiheys ja tarkastukseen käytettävä aika

Tämä valvontasuunnitelma pohjautuu keskusviranomaisten tekemiin toimialakohtaisiin riskinarviointeihin ja riskiluokituksiin. Riskinarvioinnissa määritellään tarkastustiheys ja tarkastuksiin käytettävä keskimääräinen aika.

Elintarvikevalvonnassa on otettu vuonna 2017 käyttöön Eviran ohjeen 10503/1 mukainen elintarvikehuoneiston riskiluokitus ja valvontatarpeen määrittäminen. Uuden riskiluokituksen ja kohteiden luokittelun tarkistus ja tarkastusten vaatiman työajan arviointi tulee vaatimaan elintarvikevalvonnan resursseja. Tarkastustiheyteen vaikuttavat valvonnan yhteydessä tehdyt havainnot. Tarkastuskohteessa havaitut puutteet voivat johtaa maksulliseen uusintatarkastukseen. Toimialakohtaisissa, jäljempänä esitetyissä taulukossa käytetyt tarkastustiheysarvot on selvennetty erillisessä taulukossa.

Suunnitelmassa ilmoitettuun tarkastusaikaan ei sisälly mm. kohteiden välisiin siirtymiin kulunut matkustusaika. Matkakustannukset laskutetaan kiinteänä summana kaikilta toimijoilta ympäristöterveysjaoston hyväksymän ympäristöterveydenhuollon taksan mukaisesti. Matkaan kulunut aika arvioidaan kuitenkin kohdekohtaisesti tehtäessä tarkastusmerkintöjä tietojärjestelmään.

Valvontaviranomaiselle ilmoitetut uudet kohteet tulevat ilmoituksen käsittelyn jälkeen suunnitelmallisen valvonnan piiriin. Uudella kohteella käytetään lähtökohtaisesti keskusvirastojen suosituksia tarkastustiheydessä ja tarkastukseen käytettävässä ajassa.

Taulukko 2. Tarkastustiheydet sanallisesti.

0,7 =	kaksi kertaa kolmessa vuodessa
0,5 =	kerran kahdessa vuodessa
0,3 =	kerran kolmessa vuodessa
0,2 =	kerran viidessä vuodessa
0,1 =	kerran 10 vuodessa

2.5 Tarkastuksen sisältö

Ympäristöterveydenhuollon valvonnassa tarkastuksilla selvitetään valvottavan kohteen ja sen toiminnan vaatimustenmukaisuutta. Tarkastus voi kohdistua tiloihin, toimintatapoihin, olosuhteisiin, asiakirjoihin ja tuotteisiin. Yksittäinen tarkastus voi pitää sisällään koko kohteen tarkastuksen tai vain jonkin osa-alueen tarkastuksen. Tarkastukset voivat sisältää aistinvaraista tarkastelua ja arviointia, näytteenottoa ja mittauksia kohteessa harjoitettavan toiminnan tai siellä valmistettavien tuotteiden tai tarjottavien palvelujen terveyshaittojen, turvallisuuden ja määräystenmukaisuuden arvioimiseksi. Pelkkää näytteenottokäyntiä ei katsota tarkastukseksi. Samalla tarkastuksella voidaan tehdä useamman eri ympäristöterveydenhuollon lain mukainen tarkastus. Tarkastuskertomuksesta ilmenee, minkä säädösten perusteella tarkastus on tehty. Kotirauhan piirissä oleviin tiloihin voidaan tehdä tarkastukset ns. asiakirjatarkastuksena.

Tarkastuksesta tehdään tarkastuskertomus, joka toimitetaan tiedoksi asianosaisille. Tarkastuskertomus voidaan tarvittaessa lähettää tiedoksi myös muille viranomaisille. Tarkempi kuvaus tarkastuksen ja tarkastuskertomuksen tekemisestä esitetään laatujärjestelmässä. Mikäli tarkastuksella havaitaan puutteita tai epäkohtia, niitä pyritään poistamaan ohjauksella ja neuvonnalla, määrääjän sisältävillä kehotuksilla sekä tarvittaessa hallinnollisilla pakkokeinoilla.

Elintarvikelain mukaisen tarkastuksen tavoitteena on varmistaa elintarvikkeiden ja niiden käsittelyn turvallisuus sekä elintarvikkeiden hyvä terveydellinen ja muu elintarvikemääräysten mukainen laatu sekä varmistaa elintarvikkeiden jäljitettävyyden. Tavoitteena on myös varmistaa, että elintarvikkeista annettava tieto on totuudenmukaista ja riittävää eikä johda kuluttajaa harhaan. Tarkastukseen liittyy aistinvaraista tarkastelua ja arviointia, tarvittaessa mittauksia ja näytteenottoja sekä asiakirjojen tarkastelua. Elintarvikelain mukainen tarkastus voi olla myös pelkkää asiakirjojen tarkastelua.

Terveysuojelulain mukaisen tarkastuksen tavoitteena on selvittää, aiheutuuko toiminnasta terveyshaittaa tai esiintyykö tarkastuskohteessa sellaisia tekijöitä ja olosuhteita, joiden vuoksi terveyshaitta voi syntyä. Tarkastukseen liittyy tavallisesti aistinvaraista tarkastelua ja arviointia sekä mahdollisesti mittauksia ja näytteenottoja.

Tupakkalain mukaisen tarkastuksen tavoitteena on selvittää, ovatko tarkastuksen kohteen tilat ja toiminta tupakkalaissa asetettujen vaatimusten mukaisia. Tarkastukseen liittyy tavallisesti aistinvaraista tarkastelua ja arviointia sekä mahdollisesti mittauksia ja näytteenottoa.

2.6 Maksullisuus

Kunnan on perittävä toimijalta hyväksymänsä taksan mukainen maksu valvontasuunnitelmaan sisältyvistä tarkastuksista, näytteenotosta ja näytteen tutkimisesta. Suunnitelman mukaisella tarkastuksella havaitun puutteen seurauksena tehtävä uusintatarkastus katsotaan osaksi valvontasuunnitelman mukaista tarkastusta, jolloin myös uusintatarkastuksesta peritään maksu. Valvontamaksut tulisi määritellä siten, että ne kattavat suunnitelmallisesta valvonnasta aiheutuneet kustannukset. Tällä hetkellä tarkastuksesta peritään maksu tarkastuksen tekemisen jälkeen. Tulevaisuudessa ministeriötasolla suunnitellaan toimijoille vuosittaista valvontamaksua, joka peritään huolimatta siitä, suoritetaanko tarkastusta vai ei. Maksutaksa ja perusteet ovat esillä ympäristöterveydenhuollon kotisivuilla.

Kunnan valvontaviranomaisella on paljon sellaisia tehtäviä, joista ei voida periä maksua, mutta jotka on hoidettava ensisijaisesti suunnitelmalliseen valvontaan nähden. Tällaisia tehtäviä ovat esim. terveyshaittaepäilyjen tarkastaminen ja epidemioiden selvittäminen. Myös näihin tehtäviin on varattava resursseja, joten maksuilla ei voida kattaa kaikkia ympäristöterveydenhuollon kustannuksia. Myöskään eläinlääkintähuollon kustannuksia ei voida ottaa huomioon valvontamaksuja määritettäessä.

Lohjan Ympäristöterveyspalveluiden maksut peritään ympäristöterveydenhuollon maksutaksan (YMRKJ 4 § 14.03.2017) mukaisesti. Taksa tarkistetaan vuoden 2018 lopussa ja päivitetään ilmenevien tarpeiden mukaisesti. Eläinlääkintähuollossa on otettu käyttöön vuoden 2017 toukokuun alusta klinikkamaksu, joka on suuruudeltaan 10 € (+alv 24%)/asiakas.

2.7 Näytteenotto, näytteiden tutkiminen ja laboratoriot

Suunnitelmallisen valvonnan näytteitä otetaan lainsäädännön edellyttämällä tavalla toimijan kustannuksella lähinnä terveydensuojelulain mukaisissa valvontakohteissa. Elintarvikelain mukaisissa valvontakohteissa näytteenotto tapahtuu pääasiassa projektiluonteisesti. Omavalvonnan varmistamiseksi voidaan tarvittaessa ottaa näytteitä valvontakohteista toimijan kustannuksella tapauskohtaisesti, mikäli toiminnassa havaitaan puutteita tai laiminlyöntejä. Epidemiaselvitysten yhteydessä ja muissa terveyshaittaepäilyissä näytteitä otetaan valvontasuunnitelman ulkopuolella. Kunnan tulee varata talousarvioonsa riittävästi voimavaroja näytteenottoon ja näytteiden tutkimiseen. Valvontaviranomainen voi päättää myös ulkopuolisen asiantuntijan käytöstä näytteenotossa. Vuoden 2019 aikana kaikki sellainen näytteenotto, joka voidaan antaa ulkopuolisen asiantuntija hoidettavaksi, pyritään hankkimaan ostopalveluna, jolloin valvonnan suorittamiseen vapautuu enemmän resursseja. Kaikille uimavesitoimijoille on ilmoitettu, että vuoden 2019 alusta alkaen Lohjan ympäristöterveyspalvelut eivät enää suorita säännöllistä näytteenottoa uimavesistä ja tämä jää toimijoiden vastuulle.

Näytteet tutkitaan FINAS- akkreditoituissa ja Eviran hyväksymissä laboratorioissa. Laboratoriot, joita Lohjan ympäristöterveyspalvelut ensisijaisesti käyttää suunnitelmallisen valvonnan ja erityistilanteiden (mm. epidemiaepäilyt) näytteiden tutkimisessa on lueteltu alla.

Länsi-Uudenmaan vesi- ja ympäristö ry, Lohja
Synlab Oy, Karkkila
MetropoliLab Oy, Helsinki
Eviran laboratorio, Helsinki

2.8 Valvontakohdereisteri

Ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköiden hallintajärjestelmää (VYHA) käytetään raportoitaessa henkilöresursseja, valvontasuunnitelman ja sen toteuman arvioinneissa. Keskusvirastot edellyttävät kohdetietoja ja valvonnan raportointia suoraan valtakunnallisen KUTI/YHTI-järjestelmän kautta, jonka raportointi tapahtuu Facta tietojärjestelmän kautta. Tietojärjestelmien kehitys ja mm. näytetulosten tiedonsiirto ei ole toteutunut suunnitellussa aikataulussa. Valvontakohdereisteri sisältää tiedot ympäristöterveydenhuollon valvontaan liittyvistä kohteista. 1.1.2019 alkaen valvontayksikkö ottaa käyttöön valtakunnallisen valvontatietojärjestelmä VATI:n keskusjärjestöjen ohjeiden mukaisesti. Facta tietojärjestelmää ylläpidetään todennäköisesti vielä vuoden 2019. Eläinlääkintähuollossa on kunnan toimesta otettu käyttöön KliniQ-eläinlääkäriohjelma kaikilla eläinlääkärivastaanotoilla vuonna 2016. Eläinlääkäreiden tietokannat yhdistetään vuoden 2018 lopussa ja samalla otetaan nettiajanvaraus käyttöön.

2.9 Viestintä

Lohjan ympäristöterveyspalveluilla on lakisääteinen velvollisuus antaa ohjausta ja neuvontaa ympäristöterveydenhuollon alalta. Kaikki viranhaltijat osallistuvat ohjauksen ja neuvonnan toteuttamiseen omalla osaamisalueellaan. Palvelua tarjotaan puhelimitse, sähköpostilla ja tarkastuskäyntien yhteydessä. Ympäristöterveyspalvelut julkaisee uudet koko toiminta-alueen kattavat yhtenäiset internet-sivustot vuodenvaihteessa 2017-2018. Uusilla sivuilla kuvataan paremmin ympäristöterveyspalveluiden toimintaa ja annetaan ohjeita asiakkaille. Näin osa neuvonnasta voidaan ohjata suoraan internetistä löytyvään ohjeistukseen. Uudella internet julkaisu järjestelmällä voidaan paremmin kohdentaa ajankohtaisia asioita ja ilmoituksia.

Tiedotusvastuu erityistilanteissa on ympäristöterveyspäälliköllä tai hänen valtuuttamallaan henkilöllä. Normaaleissa ympäristöterveydenhuollon tehtäviin liittyvissä asioissa kaikki viranhaltijat voivat antaa tietoa esim. medialle oman osaamisalueensa puitteissa. Tiedottaminen tapahtuu

tilanteesta riippuen pääasiassa kaupungin internetsivujen ja paikallisten lehtien kautta. Tarvittaessa voidaan käyttää myös radio- tai televisiotiedotteita sekä sosiaalista mediaa.

Ympäristöterveyspalveluiden valvontaprojektien tuloksista tiedotetaan ympäristöterveyspalveluiden omilla internetsivuilla.

Kaupungin sisällä tiedotus tapahtuu intranetin tai sähköpostin välityksellä sekä sisäisissä kokouksissa.

Alueellisesta tai maan laajuudesta tiedottamisesta päävastuun kantaa aluehallinto- tai keskusvirasto tai asianomainen ministeriö.

Yhteydenpito aluehallintovirastoon ja muihin paikallisiin viranomaisiin tapahtuu kunkin viranhaltijan tarpeiden mukaan.

3. Toimialojen valvontasuunnitelma

3.1 Elintarvikelain mukainen valvonta

Elintarvikelain tarkoituksena on varmistaa elintarvikkeiden ja niiden käsittelyn turvallisuus sekä elintarvikkeiden hyvä terveydellinen ja muu elintarvikemääräysten mukainen laatu; varmistaa, että elintarvikkeista annettava tieto on totuudenmukaista ja riittävää eikä johda harhaan; suojata kuluttajaa elintarvikemääräysten vastaisten elintarvikkeiden aiheuttamilta terveysvaaroilta ja taloudellisilta tappioilta; varmistaa elintarvikkeiden jäljitettävyys; turvata korkealaatuinen elintarvikevalvonta; ja osaltaan parantaa elintarvikealan toimijoiden toimintaedellytyksiä.

Evira on laatinut elintarvikeketjun monivuotisen kansallisen valvontasuunnitelman vuosille 2015-2019 (VASU). Kunnan on otettava huomioon tämä suunnitelma suunnitellessaan omaa valvontaansa. Kunnan tehtävänä on huolehtia elintarvikelain mukaisesta valvonnasta alueellaan. Kunnan elintarvikevalvontatehtäviä ovat:

- kunnan valvontaan kuuluvien elintarvikehuoneistojen hyväksyminen ja ilmoitusten käsittely;
- alkutuotantopaikkojen, elintarvikehuoneistojen, ensisaapumis- ja muiden elintarvikealan toimijoiden (ml. maahantuojien) olosuhde- ja tuotevalvonta sekä omavalvonnan valvonta;
- kotimaassa tuotettujen elintarvikkeiden ja elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvien materiaalien ja tarvikkeiden valmistuksen valvonta; sekä
- kaupan ketjussa olevien elintarvikkeiden ja niiden markkinoinnin valvonta (ml. luomuelintarvikkeet).

Kunnan tehtäviin kuuluvat elintarvikealan toimijoiden ja kuluttajien neuvonta ja tiedottaminen, valtion viranomaisten avustaminen eläimistä saatavien elintarvikkeiden kansallisen vierasainevalvontaohjelman toteuttamisessa sekä elintarvikesäännösten mukaisten ilmoitusten ja raporttien tekeminen aluehallintovirastolle ja Eviralle. Kunta osallistuu alueellaan terveydelle vaarallisten tuotteiden takaisinvetoihin ja muihin toimenpiteisiin.

Elintarvikevalvonnan tulee olla kattavaa, säännöllistä, vaikuttavaa, yhdenvertaista ja avointa. Elintarvikevalvonta on myös riskiperusteista eli valvontaa kohdennetaan toimintaan ja toimijoihin liittyvien riskien perusteella. Tarkastustiheys ja tarkastusten sisältö yksittäisten valvontakohteiden osalta riippuu arvioidusta riskistä, mikä puolestaan on riippuvainen harjoitetun toiminnan laajuudesta, luonteesta ja laadusta. Kohteet on jaettu Eviran ohjeen mukaisesti riskiluokkiin 0-10, jolloin 0 on kaikkein vähäriskisin valvontakohteet. Riski on vaaran aiheuttaman terveydellisen haittavaikutuksen todennäköisyys ja voimakkuus. Riskinarviointia suoritetaan valvontakohteen toiminnan sekä kohteesta tehtyjen tarkastushavaintojen perusteella.

Lohjan ympäristöterveyspalveluiden toiminta-alueella tarkastukset tehdään ennalta ilmoittamatta valvonta-asetuksen edellytysten mukaisesti. Uusien kohteiden käyttöönottotarkastukset tehdään edellä mainitusta käytännöstä poiketen usein ennalta sovitusti toimijan kanssa.

3.1.1 Valvontakohteet

Elintarvikelain mukaisia valvontakohteita ovat ilmoittamista tai hyväksymistä edellyttävät elintarvikehuoneistot, mukaan lukien virtuaalihuoneistot, elintarvikekuljetukset, liikkuvat elintarvikehuoneistot ja toimijat, jotka valmistavat tai tuovat markkinoille kontaktimateriaaleja sekä alkutuotantopaikat.

Valvontasuunnitelman liitteessä 1 on esitetty yhteistoiminta-alueella olevat Eviran riskiluokituksen valvontakohdetyypit, niiden lukumäärät, tarkastustiheydet ja tarkastusmäärätarve. Taulukosta näkyy myös tarkastukseen suunniteltu ohjeellinen tarkastusaika. Elintarvikelain mukaisia valvontakohteita yhteistoiminta-alueella on noin 1300 kpl ja näistä harvemmin valvottavia alkutuotantopaikkoja noin 550 kpl.

3.1.2 Ilmoitus- ja hyväksymismenettely

Alkutuotantopaikkojen ja elintarvikehuoneistojen ilmoitus- ja hyväksymismenettelystä on säädetty elintarvikelain 13-15 ja 22 §:ssä sekä valtioneuvoston asetuksessa elintarvikevalvonnasta. Hyväksymis- ja ilmoitusmenettelyyn liittyvät lomakkeet löytyvät Lohjan ympäristöterveyspalveluiden internet sivuilta.

Ilmoitus elintarvikehuoneistosta on tehtävä vähintään neljä viikkoa ennen toiminnan aloittamista. Ilmoitusmenettelyn piiriin kuuluvat huoneistot tarkastetaan viimeistään kuuden kuukauden kuluessa toiminnan aloittamisesta. Ensimmäisellä tarkastuksella tarkastetaan elintarvikehuoneiston toimintaedellytykset ja omavalvontasuunnitelma. Elintarvikelain 13 ja 22 §:ssä on lueteltu elintarvikealan ja alkutuotannon toimintoja, joista ei tehdä ilmoitusta valvontaviranomaiselle. Ilmoituksen käsittelystä lähetetään toimijalle maksullinen todistus.

Hyväksyntää on haettava ennen toiminnan aloittamista tai olennaista muuttamista. Elintarvikehuoneiston hyväksymisestä tehdään maksullinen hallintopäätös. Hyväksyntää edellyttävät elintarvikehuoneistot tarkastetaan ennen toiminnan aloittamista ja muuttamista. Hyväksymishakemukseen on liitettävä omavalvontasuunnitelma. Itujen tuotanto katsotaan alkutuotannoksi, joka edellyttää elintarvikevalvontaviranomaisen hyväksynnän. Hyväksymistä ei kuitenkaan tarvita pienimuotoista idun tuotantoa harjoittaessa esim. ravintoloissa.

3.1.3 Valvontatietojen julkisuus

Elintarvikelain edellyttämää valvontatietojen julkisuutta koskevaa vaatimusta toteutetaan Eviran luomalla valtakunnallisella valvontatietojen julkistamisjärjestelmällä eli Oiva-järjestelmällä. Oiva järjestelmän tarkoitus on lisätä valvonnan läpinäkyvyyttä ja antaa kuluttajille tietoa. Oiva järjestelmässä elintarvikehuoneiston tarkastustulos arvioidaan asteikolla A (oivallinen), B (hyvä), C (korjattavaa), D (huono). Evira toimittaa toimijoille Oiva-tarkastuksen perusteella tehdyn Oiva-raportin. Tarkastuksesta perittävä maksu sisältää yhden Oiva-raportin lähettämisen. Jos raportteja lähetetään useampi, muut raportit ovat maksullisia toimijoille. Toimijan on laitettava raportti nähtäville näkyvään paikkaan elintarvikehuoneistossaan.

3.1.4 Ohjelmakauden painopisteet

Ohjelmakauden elintarviketurvallisuuden toimenpiteet on annettu VASU:ssa. Valvonnan painopisteiden avulla pyritään turvaamaan rajallisten valvonta-resurssien tehokas ja suunnitelmallinen käyttö. Vuodelle 2019 painopisteet ovat seuraavat:

- Uuden riskiluokituksen mukainen toiminta
- VATI-hanke
- Alkutuotannon hygieniavalvonta tiloilla, joiden raakamaitoa toimitetaan kuluttajien käyttöön (voidaan toteuttaa alkutuotantoasetuksen muutoksen ja ohjeistuksen jälkeen)
- Petosten valvonnan ja torjunnan kehittäminen

- Elintarvikevalvonnan yhdenmukaisuuden ja riskiperusteisuuden edistäminen
- Valvontaverkostojen toiminnan vakiinnuttaminen
- Tuotteiden jäljitys luomuketjussa: jäljittäminen rutiiniksi

Painopisteitä toteutetaan alueen toiminnan ja mahdollisuuksien mukaan, kun projektien toteuttamisesta on saatu lisää ohjeita keskusviranomaiselta.

3.1.5 Kunnan toteuttama näytteenotto ja näytteiden tutkiminen

Vuodelle 2019 ei ole resurssipuutteen vuoksi suunniteltu omia projekteja. Mahdollisuuksien mukaan pyritään osallistumaan Eviran projekteihin.

Projektien kohteet valitaan satunnaisotannalla. Näytteenotto ja näytteiden tutkiminen ovat maksullista toimijoille. Toimija maksaa näytteille tehtävät analyysit. Näytteenottoon voidaan käyttää ulkopuolista asiantuntijaa, jolla on tarvittava asiantuntemus ja pätevyys.

3.1.6 Laatuja järjestelmä ja auditointi

Elintarvikelain 41 §:n mukaan kunnan elintarvikeviranomaisen tulee laatia toimintaansa sopiva laatuja järjestelmä sekä ylläpitää ja soveltaa sitä. Laatuja järjestelmää koskevista vaatimuksista säädetään valvonta asetuksen 8 artiklassa. Laatuja järjestelmää on uudistettu vuodesta 2014 lähtien. Laatuja järjestelmä on otettu käyttöön kokonaisuudessaan vuoden 2015 aikana. Laatuja järjestelmää kehitetään jatkuvasti myös vuoden 2019 aikana. Ympäristöterveyspalveluille on toteutettu ulkopuolisen tahon tekemä elintarvikevalvonnan auditointi loppuvuodesta 2013. Aluehallintovirasto suoritti valvonnan arviointi- ja ohjauskäynnin syksyllä 2015.

3.2 Terveystensuojelulain mukainen valvonta

Terveystensuojelulain tarkoituksena on ylläpitää ja edistää väestön ja yksilön terveyttä. Lain tavoitteena on myös ehkäistä, vähentää ja poistaa sellaista ympäristössä esiintyviä tekijöitä, jotka saattavat aiheuttaa terveyshaittaa. Valtakunnallinen terveydensuojelun valvontaohjelma ja sen perusteella annettava ohjaus paikallisen valvontasuunnitelman laatimiseksi perustuu terveydensuojelulakiin sekä ympäristöterveydenhuollon yhteiseen valtakunnalliseen valvontaohjelmaan ja siinä sovittuihin periaatteisiin. Valvonnan painopisteiden avulla turvataan rajallisten valvonta-resurssien tehokas ja suunnitelmallinen käyttö.

Talousveden laatua ja valvontaa koskevia säännöksiä on muutettu juomavesidirektiiviin tehtyjen muutosten täytäntöön panemiseksi. Lisäksi säännöksiä kevennettäisiin poistamalla vaatimus kunnan viranomaisen hyväksynnästä pieniltä talousvetä toimittavilta laitoksilta siirtämällä ne ilmoitusmenettelyn piiriin. Laki tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017. Lakia on muutettu vuoden 2017 aikana ja muutos on tullut voimaan 27.10.2017. Lain muutoksen myötä tulee lisätyönä terveydensuojeluviranomaisen laitoksen tekemän riskinarvioinnin hyväksyntä, joka on maksullinen.

3.2.1 Valvontakohteet

Useimmat terveydensuojelulain mukaiset valvontakohteet vaativat joko viranomaisen hyväksynnän tai ovat ilmoituksenvaraisia. Toimijoiden ilmoitusmenettelyn ja lopetusilmoituksen jättämisen laiminlyönti on muodostanut valvontaviranomaiselle haasteita valvontakohderekisterin ylläpitoon.

Terveystensuojelun suunnitelmallista valvontaa on yksinkertaistettu ohjelmakaudella 2015-2019. Suunnitelmallisen valvonnan piiristä on poistettu sellaiset kohteet, joissa oleskelu on lyhytaikaista ja jotka todennäköisesti eivät aiheuta terveyshaittaa. Tällaisia kohteita ovat mm. parturit ja kampaamot, teatterit, elokuvateatterit, muut kokoontumis- ja juhlahuoneistot, tanssisalit ja -lavat. Suunnitelmallisen valvonnan piiristä poistetut kohteet kuuluvat kuitenkin edelleen ilmoitusvelvollisuuden piiriin. Näitä kohteita valvotaan ainoastaan epäilyn perusteella.

Sosiaali- ja terveysministeriö on antanut lausunnon terveydensuojelulain soveltamisesta kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa. Lausunnon mukaan kotirauhan piiriin perustettavasta terveydensuojelulain 13§:n mukaisesta ilmoitusvelvollisesta toiminnasta on tehtävä ilmoitus. Toimintaa ei kuitenkaan voida valvoa suunnitelmallisen valvonnan puitteissa.

Terveydensuojelulain mukaisia valvontakohteita yhteistoiminta-alueella on noin 880 kpl, näistä suunnitelmallisen valvonnan piiriin kuuluu n. 560 kpl. Valvontakohdetyypit, niiden lukumäärät ja tarkastustiheydet on esitetty liitteessä 2.

Suunnitelmallisen valvonnan lisäksi terveydensuojelulain mukaiset asumisterveyteen liittyvät asiat ja talousveteen liittyvät toimenpitepyynnöt kuormittavat enenemässä määrin valvontahenkilöstöä.

3.2.2 Ilmoitus- ja hyväksymismenettely

Ilmoituksen tekemistä edellytetään terveydensuojelulain 13 §:ssä mainituista toiminnoista. Ilmoitus tulee tehdä 30 vrk ennen toiminnan aloittamista ja sen liitteeksi tulee toimittaa tarvittavat selvitykset toiminnasta ja siihen liittyvistä toimitiloista. Ilmoituslomake on ympäristöterveyspalveluiden internetsivuilla. Terveydensuojeluviranomainen antaa ilmoitusta koskevan maksullisen todistuksen ja tekee tarvittaessa 45 § mukaisen tarkastuksen. Hyväksyntää vaativat talousvettä toimittavat laitokset, joiden tulee hakea hyväksyntää viimeistään 3 kk ennen toiminnan suunniteltua aloittamista. Talousvettä ei saa toimittaa eikä toimintaa olennaisesti muuttaa ilman valvontaviranomaisen hyväksyntää. Hyväksymisestä tehdään hallintopäätös.

3.2.3 Ohjelmakauden painopisteet

Ohjelmakauden painopisteitä terveydensuojelulain mukaisessa valvonnassa vuosille 2015-2019 on annettu seuraavasti.

- talousveden valvontatutkimusohjelman päivittäminen sekä valvonnan ja näytemäärien saattaminen asetusten mukaiseksi
- valvontayksikön oman vesihuollon erityistilannesuunnitelman laatiminen
- laadukkaat sisäilmaselvitykset edistämällä ulkopuolisten asiantuntijoiden hyödyntämistä sisäilmaselvityksissä (koulut, päiväkodit, yksityisasunnot) sekä tekemällä yhteistarkastuksia kouluissa eri tahojen kanssa
- terveydensuojelun huomioiminen suunnittelussa ja päätöksenteossa mm. kaavojen ja ympäristölupien käsittelyssä
- ihoa läpäisevien toimintojen valvominen

Valtakunnallinen ohjelma ei tarkemmin määrittele mille vuosille painopisteet on jaettava. Tämän vuoksi ympäristöterveyspalvelut keskittyy myös vuoden 2018 aikana kolmeen ensimmäisenä mainittuun painopisteeseen. Tätä työtä jatketaan myös vuonna 2019.

Resurssipuutteen takia vuonna 2019 ei toteuteta omia projekteja.

Näytteenotto ja näytteiden tutkiminen on maksullista toimijoille. Toimija maksaa näytteille tehtävät analyysit. Näytteenottoon voidaan käyttää ulkopuolista asiantuntijaa, jolla on tarvittava asiantuntemus ja pätevyys.

Lisäksi osallistutaan mahdollisuuksien mukaan yhteistyöhön haja-asutuksen talousvesikaivojen ja jätevesien tiimoilta, LINKKI-hankkeeseen, jonka työryhmään kuuluu läntisen Uudenmaan kahdeksan kunnan ympäristönsuojelutoimien ja rakennusvalvontojen viranhaltijoita.

3.2.4 Talousveden valvonta ja näytteenotto

Terveydensuojelulaki ja sen perusteella annetut säädökset määrittelevät varsin tarkasti talous- ja uimavesistä otettavat näytemäärät sekä näytteistä tehtävät analyysit. Vähimmäisnäytteenotto-tiheyslaskuri löytyy Valviran internet sivuilta. Näytteenottotiheys pyöristetään aina ylöspäin. Talousveden laatuvaatimukset, näytemäärät ja tehtävät analyysit on määritelty asetuksissa 1352/2015 ja 401/2001. Lohjan ympäristöpalveluiden yhteistoiminta-alueella otetaan talousvesistä viranomaisnäytteitä vuosittain noin 80 kpl. Näytteinä otetaan kunkin vesilaitoksen

valvontatutkimusohjelmassa määritellyt jatkuvan valvonnan ja jaksottaisen seurannan näytteet, jotka otetaan kuluttajapisteistä. Kerran vuodessa vedenottoamoilta lähtevästä vedestä otetaan näyte nitriittitutkimusta varten, tämä näyte on jatkuvan valvonnan osanäyte. Tarkastuskäynnin ulkopuolella tehtävälle näytteenottokäynnille varataan aikaa noin 2 h. Lisäksi ulkoistettujen näytteiden tulosten läpikäynti työllistää yksikköä. EU-vesilaitosten näytetulokset raportoidaan aluehallintovirastolle, joka raportoi ne edelleen EU komissiolle. Komissio on kiinnittänyt huomiota Suomen näytteenoton puutteisiin. Puutteita on löydetty niin jaksottaisessa kuin jatkuvassa näytteenotossa.

Elintarvikehuoneistoissa ja tiloissa, joissa vettä tarjotaan julkisen toiminnan yhteydessä, sovelletaan isoa talousvesiasetusta 1352/2015 paitsi sellaisissa tapauksissa, joissa kunnan terveydensuojeluviranomainen on varmistanut, ettei veden laatu heikennä valmiiden elintarvikkeiden terveydellistä laatua. Omaa kaivoa käyttävä elintarvikehuoneisto tai terveydensuojelulain mukainen kohde (esim. päiväkotia tai vanhainkoti) ei kuitenkaan ole terveydensuojelulain mukainen laitos, jos se käyttää oman kaivon vettä vain omaan toimintaansa. Viranomainen valvoo talousveden laatua myös tällaisissa kohteissa näytteenotoin. Kaivon ja sen rakenteiden tarkastaminen eivät kuitenkaan kuulu terveydensuojelulain mukaiseen suunnitelmalliseen valvontaan. Tällaisia yksittäisiä talousvesikaivoja on yhteistoiminta-alueella satakunta. Näiden osalta määritellään erillisellä päätöksellä näytteenottotiheys ja näytteistä tehtävät määritykset. Yksityishenkilöiden omistamista talousvesikaivoista voidaan ottaa näyte epäiltäessä terveyshaittaa. Vuonna 2019 tulee resursseja viemään myös talousvettä toimittavien laitosten ja veden käyttäjien, jotka ottavat talousvettä omilla laitteillaan, tekemät ja toimittamat riskinarvioinnit. Riskinarvioinnit on tehtävä toiminnanharjoittajien ja viranomaisten yhteistyönä ja riskinarviointi on terveydensuojeluviranomaisen hyväksyttävä.

Osa vesivalvontaan liittyvä näytteenottoa siirrettiin ostopalveluksi vuoden 2016 aikana ottaen huomioon lainsäädännön vaatimukset. Valtakunnallisen terveydensuojelun valvontaohjelman mukaan näytteenoton voi suorittaa myös muu kuin kunnan terveydensuojeluviranomainen. Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on kuitenkin varmistettava talous- ja uimavesinäytteiden ottajan pätevyys. Näytteenottajan on tunnettava vesinäytteenottoon liittyvät yleiset periaatteet. Pätevyyden voi osoittaa esimerkiksi ympäristönäytteenottajan henkilösertifiointilla. Sertifiointivaatimus ei kuitenkaan ole ehdoton vaan kunnan terveydensuojeluviranomainen voi varmistaa pätevyyden tarkoituksenmukaiseksi katsomillaan tavoilla. Perusteet on kirjattava kunnan terveydensuojelun valvontasuunnitelmaan.

Näytteenottajan pätevyyden edellytyksenä Lohjan Ympäristöterveyspalveluissa on talousveden osalta ympäristönäytteenottajan henkilösertifiointi tai voimassa oleva vesityökortti, jolloin viranomaisen pitää kuitenkin varmistaa näytteenottajan pätevyys erikseen. Uimavesinäytteiden osalta näytteenottaja voi osoittaa riittävän pätevyytensä edellä mainituilla tavoilla tai soveltuvalla koulutuksella ja riittävällä kokemuksella näytteenotosta.

3.2.5 Uimavesivalvonta ja näytteenotto

Uimaveden laatua valvotaan uimarannoilla ja uima-altaissa. Uimavedestä ei saa aiheutua terveyshaittaa uimareille. Uimaveden laatuvaatimuksista säädetään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa 177/2008. Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on laadittava uimarantaluettelo ennen kunkin uimakauden alkua em. asetuksen soveltamisalaan kuuluvista yleisistä uimarannoista. Uimarannan omistajan tai haltijan on yhteistyössä kunnan terveydensuojeluviranomaisen kanssa laadittava uimarannan uimaveden laadun säännöllistä seuranta ja valvontaa varten seurantakalenteri ennen kunkin uimakauden alkua. Uimakausi on määriteltävä kunakin vuonna erikseen, uimakausi on normaalisti määritelty 15.6.-31.8. väliseksi ajaksi.

EU-uimarannoilta otetaan yksi näyte ennen uimakauden alkua ja 3 näytettä uimakauden aikana, muilta uimarannoilta otetaan uimakauden aikana 3 näytettä, uimarantoja on yhteistoiminta-alueella yhteensä noin 60 kpl. Uimahalleja ja kylpylöitä on yhteistoiminta-alueella 6 kpl. Vuonna 2019 näytteenoton ulkoistus laajenee koskemaan uimavesien, eli uimarantojen ja uima-altaiden, näytteenottoa. Lohjan ympäristöterveyspalvelut ei enää tarjoa säännöllistä näytteenottopalvelua vaan tämä siirtyy toimijoiden vastuulle. Näytteenottajien pätevyys tarkastetaan ympäristöterveyspalveluiden toimesta. Toimijoilla on velvollisuus toimittaa näytetulokset tiedoksi Lohjan ympäristöterveyspalveluille. Poikkeamatulosten kohdalla terveystarkastaja käy ottamassa

uusintanäytteet ja seuraa tilannetta sen normalisoitumiseen asti. Uima-altaiden näytteenoton laatua seurataan viranomaisen ottamin verrokinäyttein.

3.3 Tupakkalain mukainen valvonta

Tupakkavalvonnan tehtävänä on ehkäistä tupakkatuotteiden käytön aloittamista, edistää niiden käytön lopettamista ja suojella väestöä tupakansavulle altistumiselta. Uusi tupakkalaki on tullut voimaan 15.8.2016. Tupakkalain tavoitteena on tupakkatuotteiden ja muiden nikotiinipitoisten tuotteiden käytön loppuminen. Uuden tupakkalain sisällön ja sen tuomien velvoitteiden käyttöönotto vaatii tupakkavalvonnalta resursseja ja kouluttautumista, mm. asuntoyhteisöjen tupakointikiellot.

Tupakkalain suunnitelmallista valvontaa on yksinkertaistettu ohjelmakaudelle 2015-2019. Suunnitelmallisen valvonnan piiristä on poistettu sellaiset kohdetyypit, joissa tupakointi on tupakkalain perusteella kielletty. Tällaisia kohteita ovat mm. päiväkotien ja oppilaitosten sisätilat ja ulkoalueet sekä virastojen yleisölle ja asiakkaille varatut sisätilat.

3.3.1 Valvontakohteet

Tupakkalain mukaisia suunnitelmallisen valvonnan kohteita yhteistoiminta-alueella on n. 100 kpl. Valvontakohdetyypit, niiden määrät ja tarkastustiheydet on esitetty liitteessä 4. Tyypillisiä valvonnan kohteita ovat paikat, joissa valvotaan tupakointikieltojen ja rajoitusten toteutumista, tupakkatuotteiden, tupakanvastikkeiden ja tupakkajäljitelmiä myyntipaikat ja myyntitoiminta sekä mainonta sisältäen piilomainnon. Tupakansavun kulkeutuminen savuttomiin tiloihin tarkastetaan valvontakäynnin yhteydessä tai asiakasvalituksen perusteella. Tarkastuskäynneillä käytetään ensisijaisesti aistinvaraisia menetelmiä, tupakansavun kulkeutumista voidaan tutkia ns. merkkisavututkimuksella. Tupakkavalvontaa tehdään pääasiassa muun ympäristöterveydenhuollon valvonnan yhteydessä, samalla tarkastetaan lääkelain mukaiset nikotiinikorvaushoitoon tarkoitetut nikotiinivalmisteet. Nikotiinivalmisteiden vähittäismyyjiä alueella on n. 65 kpl. Oppilaitosten, alle 18 vuotiaiden suosimien harrastus ja kerhotoiltojen välittömässä läheisyydessä olevia tupakkatuotteiden, tupakointivälineiden ja nikotiinivalmisteiden myyntipisteitä ei ole erikseen kartoitettu.

3.3.2 Lupamenettely

Tupakkatuotteiden, nikotiininesteiden ja nikotiinivalmisteiden myynti on luvan/ilmoituksen varaista, lupaa haetaan kunnan valvontaviranomaiselta. Tupakkaluvan hakupapereihin tulee liittää omavalvontasuunnitelma. Valvontaviranomainen tekee myyntiluvasta ja ilmoituksen käsittelystä maksullisen hallintopäätöksen. Myyntilupa tulee olla esillä jokaisessa myyntipisteessä. Tupakkatuotteiden luparekisteriä ylläpitää Valvira. Nikotiinivalmisteiden myyntilupien keskusrekisteriä ylläpitää lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea.

3.3.3 Ohjelmakauden painopistealueet

Valtakunnallisesti valvonnan painopistealueiksi vuonna 2018-19 on määritelty tupakan myyntipaikkojen ja esillepanon valvonta sekä tupakkalain säännösten noudattaminen ulkoalueilla järjestettävissä yleisissä tilaisuuksissa. Tupakkalain mukaiset suunnitelmallisen valvonnan kohteet on esitetty liitteessä 3.

3.4 Eläinlääkintähuolto

Eläinlääkintähuoltolaki edellyttää, että kunta järjestää alueellaan peruseläinlääkäripalvelut ja kiireellisen eläinlääkäriavun sekä elintarvikkeiden turvallisuuden valvonnan ja kunnaneläinlääkärille säädettyjen tehtävien hoidon siten kuin laissa säädetään. Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan tavoitteena on ennaltaehkäistä tarttuvia eläintauteja ja ylläpitää eläinten terveyden korkeaa tasoa, parantaa eläinten hyvinvointia sekä suojella ihmisten terveyttä eläimistä ihmisiin tarttuvilta taudeilta ja haitallisilta aineilta.

Eviran laatiman eläinlääkintähuollon valtakunnallisen ohjelman (EHO) tavoitteena on tehostaa ja yhdenmukaistaa eläinlääkintähuoltolaissa tarkoitettua eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaa sekä ohjata eläinlääkäripalveluiden järjestämistä.

3.4.1 Henkilöresurssit ja pätevyys

Kunnan pitää varata riittävästi henkilöresursseja sekä eläinlääkäripalvelujen että valvontatehtävien hoitamiseen. Erityistä huomiota on kiinnitettävä valvontatehtävien jättämättömyyden hoitamiseen eli valvontatehtäviä ei suorita henkilö, joka on kyseiseen valvontakohteeseen kiinteässä asiakassuhteessa. Kunnan on arvioitava valvontaa ja palveluiden järjestämistä varten tarvittavat resurssit. Resurssikartoitus on suoritettava käyttäen valvontaohjelman liitteenä olevaa lomaketta. Lomake on toimitettava aluehallintovirastoon valvontasuunnitelman ja sen päivityksien liitteenä. Kunnan on valvontasuunnitelmassaan osoitettava, että yksiköllä on kartoitetun resurssitarpeen täyttämiseen riittävä määrä pätevää henkilökuntaa. Kunnaneläinlääkäreiden vastuualueet ja työnjako kirjataan kunnan suunnitelmaan. Valvontaohjelman lomake on tämän suunnitelman liitteenä 7.

3.4.2 Maksut

Kunta perii 2.2.2015 alkaen maksua keskitettyyn yhteydenottoon palveluun soitetuista puheluista. Maksun suuruus vahvistetaan samassa toimielin kokouksessa, jossa tämä suunnitelma hyväksytään. Maksun suuruudeksi esitetään 1,92 euroa minuutilta (sis. ALV). Kunta ei toistaiseksi peri eikä subventoi eläinlääkäripalvelujen käyttöä. Eläinlääkintähuollossa on otettu käyttöön toukokuun alussa vuonna 2017 klinikkamaksu, joka on suuruudeltaan 10 € (+alv 24%)/asiakas.

3.4.3 Peruseläinlääkäripalvelut ja kiireellinen eläinlääkäriapu

Peruseläinlääkäripalvelut sisältävät perustason terveyden- ja sairaanhoidon ja niihin liittyvän neuvonnan sekä terveydenhuoltosuunnitelmien laatimisen. Kiireellinen eläinlääkäriapu sisältää sairaudenhoidon ja potilaan tilan vakauttamisen äkillisissä sairaustapauksissa kaikkina vuorokaudenaikoina.

Lohjan ympäristöterveyspalveluiden yhteistoiminta-alueella toimii neljä eläinlääkäriavustajaa, jotka sijaitsevat Lohjan asemalla, Pusulassa, Karkkilassa ja Vihdissä. Ympäristöterveyspalvelut tarjoavat peruseläinlääkäripalvelut sekä kiireellisen eläinlääkäriavun tuotanto- ja lemmikkieläimille. Kaikki eläinlääkärit tekevät itsenäisesti terveydenhuoltosopimuksia alueen toimijoiden kanssa. Kiireellinen eläinlääkäriapu alueella on järjestetty siten, että tuotanto- ja lemmikkieläinten hoidosta vastaa sama henkilökunta. Alueen tuotantoeläinmäärä on melko vähäinen, joten toistaiseksi kiireellisen avun saaminen ei ole heikentynyt järjestelyn vuoksi. Päivystysalue kattaa Lohjan, Vihdin, Karkkilan ja Siuntion alueet. Yhteistyötä muiden päivystysalueiden kanssa ei toistaiseksi ole tehty. Keskitetty yhteydenotto palvelu on otettu käyttöön 2.2.2015. Yhteistoiminta-alueella on vuosittain n. 6500 eläinlääkärikäyntiä kunnallisten

eläinlääkäripalveluiden puitteissa. Alueella on useampi yksityinen lemmikkieläinten hoitoa tarjoava eläinlääkäripalvelu, mutta nämä palvelut ovat käytettävissä pääasiassa vain virka-aikana.

Kunnalla on eläinlääkäritoiminnassa tapahtuneiden vahinkojen varalta vakuutus, jolla voidaan kattaa suuretkin korvaussummat. Vakuutuksen omavastuu 2000 euroa, joka ei kata monia lemmikkieläinten hoitoon liittyviä vahinkoja korvaussummien jäädessä omavastuuosuutta pienemmiksi. Omavastuuosuutta pienemmät korvaussummat korvataan eläinlääkintähuollon yleisestä budjetista. Korvauksiin ei ole varattu rahaa talousarviossa. Eläinlääkäritoiminnasta aiheutuneet vahingot arvioidaan ensisijaisesti ympäristöterveyspäällikön toimesta, hankalammista tapauksista voidaan keskustella eläinlääkäripalaverissa alueen kaikkien eläinlääkäreiden kesken. Erityisen hankalat ja korvaussummaltaan suuret tapaukset viedään eläinlääkintävahinkojen arviolautakunnan käsiteltäväksi. Muut eläinlääkäritoimintaan kohdistuvat asiakasvalitukset käsittelee ympäristöterveyspäällikkö. Asiakasvalitusten tilastointia kehitetään vuoden 2018 aikana.

Vuosien 2014-2015 aikana selvitettiin kunnallisten eläinlääkäriinvastaanottojen keskittämisen mahdollisuutta yhdeksi tai kahdeksi yhteisvastaanotoksi. Selvityksen perusteella palveluverkko säilytettiin ennallaan. Vuonna 2016 aikana on otettu käyttöön kaikkien alueen eläinlääkäreiden yhteinen KliniQ-potilastietojärjestelmä. Vuoden 2018 lopulla on yhdistetty neljän vastaanoton tietokannat ja otettu käyttöön nettiajanvarausjärjestelmä.

3.4.4 Eläintauti- ja sivutuotevalvonta

Eläintautilain (441/2013) tarkoituksena on ehkäistä ja vähentää sellaisia sairauksia ja tartuntoja, jotka voivat siirtyä eläimestä toiseen eläimeen tai ihmiseen (eläintauti), eläinten terveyden edistämiseksi, ihmisten terveyden suojaamiseksi, elintarvikkeiden turvallisuuden varmistamiseksi ja kotieläintuotannon toimintaedellytysten turvaamiseksi.

Eläintautilain mukaista valvontaa ja siihen liittyviä muita tehtäviä Lohjan ympäristöterveyspalveluiden yhteistoiminta-alueella hoitavat pääasiassa hygieenikkovalvontaeläinlääkäri ja kaupungineläinlääkärit. Ympäristöterveyspalveluilla on kaksi valmiuseläinlääkärinä, jotka pyrkivät osallistumaan aluehallintoviraston tarjoamaan valmiuseläinlääkärikoulutukseen. Kullakin eläinlääkäriviranhaltijalla on itsenäinen velvollisuus ilmoittaa eläintauodeista tarvittaville tahoille. Ympäristöterveyspäällikkö ja hygieenikkovalvontaeläinlääkäri vastaavat ilmoittamisesta terveydenhuollon puolelle. Eläintautilakiin perustuvat valvonta- ja näytteenottotehtävät on jaettu hygieenikkovalvontaeläinlääkäriin ja kaupungineläinlääkäreiden kesken. Tehtävänjakoa on tarkennettu vuoden 2016 aikana. Aluehallintoviraston määräyksellä tehtävistä voi vastata kuka tahansa yhteistoiminta-alueen eläinlääkäriviranhaltija.

Eläintautivalvontaan liittyen kaupungineläinlääkärit ja hygieenikkovalvontaeläinlääkäri tekevät myös eläinten vienti- ja tuontitarkastuksia sekä muita näytteenottoja liittyen mm. eläinnäyttelyihin, myyntitilanteisiin ja siittola- tai keinosiemennystoimintaan. Vienti- ja tuontitarkastuksiin liittyvät asiakirjat pyritään tekemään TRACES-järjestelmän kautta.

Eläintautien leviämisen ehkäisemiseksi eläimistä saatavien sivutuotteiden käsittelystä annettu ns. sivutuoteasetus velvoittaa toimivaltaisen viranomaisen valvomaan sivutuotteiden oikeaa käsittelyä ja loppusijoitusta. Sivutuotevalvonta kuuluu yhteistoiminta-alueella hygieenikkovalvontaeläinlääkäriille. Sivutuoteasioissa annetaan tarvittaessa neuvontaa.

Eläintautilain ja sivutuoteasetuksen perusteella suunnitelmallisesti valvottavia kohteita yhteistoiminta-alueella on kolme: kaksi sivutuoteasetuksen mukaista polttolaitosta sekä yksi spermankeräysasema. Näitä valvotaan aluehallintoviraston ohjauksen mukaisesti.

3.4.5 Eläinten hyvinvoinnin valvonta

Eläinsuojelulain (247/1996) tarkoituksena on suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla kärsimykseltä, kivulta ja tuskalta. Lain tarkoituksena on myös edistää eläinten hyvinvointia ja hyvää kohtelua. Eläinsuojelulain mukaisia paikallisia valvontaviranomaisia ovat kunnaneläinlääkärit, terveydensuojeluvalvontaa hoitavat viranhaltijat ja poliisi. Lohjan ympäristöterveyspalveluiden yhteistoiminta-alueella eläinsuojeluvalvonta on keskitetty hygieenikkovalvontaeläinlääkärille. Hygieenikkovalvontaeläinlääkäri lomien aikana eläinsuojeluvalvontaa hoitaa kukin praktikkoeläinlääkäri alueellaan.

Hygieenikkovalvontaeläinlääkäri tekee eläinsuojelutarkastukset pääasiassa yksin, kaupungin- tai läänineläinlääkäri tai SEY:n kouluttaman eläinsuojeluneuvojan kanssa. Vuoden 2019 alusta Lohjan ympäristöterveyspalveluilla on käytössä määräaikainen, osa-aikaisesti toimiva Eviran valtuuttama eläinsuojeluneuvoja. Eläinsuojeluneuvojan tehtävänä on avustaa valvontaeläinlääkärinä valvontatehtävissä ja suorittaa omien valtuuksien mukaisia valvontakäyntejä. Tarvittaessa virka-apua tarkastusten suorittamiseen pyydetään poliisilta. Tarkastuksia suoritetaan pääasiallisesti silloin, kun on aihetta epäillä, että eläintä hoidetaan, kohdellaan, käytetään tai kuljetetaan säädösten vastaisesti. Valvontaviranomaisella on epäilyn perusteella oikeus tarkastaa eläin ja sen pitopaikka sekä eläimen pitoon ja hoitoon liittyvät välineet, ruoka- ja juoma. Epäilyn perusteella tarkastuksia suoritetaan myös kotirauhan piirissä. Tarkastusten yhteydessä eläintenpitäjälle annetaan neuvontaa ja ohjausta. Havaittaessa eläinsuojelulainsäädäntöä rikotun, annetaan hallintopäätöksellä määräyksiä ja kieltoja ja ryhdytään tarvittaessa myös kiiretoimenpiteisiin.

Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvaa ammattimaista tai muutoin laajamittaista eläintenpitoa harjoittavia yksiköitä (esim. hevostallit ja eläinkaupat ja pieneläinhoitolat) tarkastetaan säännöllisesti. Tarkastuksen suorittamisen ei näissä kohteissa tarvitse perustua epäilyyn. Tarkastuksia voidaan tehdä myös ilman epäilyä sellaisiin paikkoihin, joiden toiminta edellyttää luvan hakemista aluehallintovirastolta. Tällaisia paikkoja ovat esimerkiksi sirkukset, eläintarhat, eläinnäyttelyt ja eläinlilpailut.

Ilmoitusvelvollisia toiminnanharjoittajia yhteistoiminta-alueella on 80 kpl ja niitä valvotaan vähintään kolmen vuoden välein sen mukaisesti, onko aiemmilla tarkastuksilla havaittu puutteita.

3.4.6 Eläinlääkintähuollon painopisteet

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin toimenpiteiksi vuodelle 2017 on annettu VASU:ssa 2015-2019 (Elintarvikeketjun monivuotinen kansallinen valvontasuunnitelma) seuraavia asioita:

- Elvi:n käyttöönotto
- AVI-kohtainen painopiste (valvonta-alue, jossa todettu puutteita AVIn alueella)
- Uudistetun eläinsuojelulain toimeenpanoon varautuminen
- siipikarjan salmonellavalvonta: toteuman parantaminen
- Vuosittaisen riskiperusteisen sivutuotevalvontasuunnitelman toimeenpano
- Toimijoille annetut seuraamukset ja puutteiden korjaamistoimenpiteiden varmistaminen
- Uudistetun eläinten lääkitsemistä ja lääkkeiden luovutusta koskevan lainsäädännön toimeenpano
- Kuolleiden lampaiden säädösten mukaisen hävittämisen valvonnan tehostaminen keräilyalueella

Ympäristöterveyspalvelut pyrkii vastaamaan annettuihin painopisteisiin niissä puitteissa, kun ohjaavat tahot antavat ohjeistusta lainsäädännön toimeenpanosta ja tietojärjestelmien käyttöönotosta. Eläinlääkäripäivystystä ei toistaiseksi olla eriyttämässä eläinlääkintähuollon vaatimusten mukaisesti, koska tuotantoeläinmäärät alueella eivät ole suuria.

4. Häiriötilanteisiin varautuminen

Elintarvike-, terveydensuojelu- ja eläinlääkintähuoltolaissa on velvoitteet kunnan varautumisesta häiriötilanteisiin. Länsi-Uudenmaan ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon erityistilanteisiin varautumissuunnitelma on vuodelta 2009. Suunnitelma on päivitetty vuoden 2017 aikana ja se on toimitettu aluehallintovirastoon. Vuonna 2018 on aloitettu toimintakorttien tekeminen, ja varautumissuunnitelma tarkastetaan vuoden 2019 aikana.

Elintarvikkeiden ja veden välityksellä leviävien ruokamyrkytys-epidemioiden selvittämisestä säädetään valtioneuvoston asetuksessa 1365/2011. Lohjan ympäristöterveyspalveluiden yhteistoiminta-alueen epidemiaselvitystyöryhmä on päivitetty vuonna 2016. Työryhmän jäsenistä koko yhteistoiminta-alueella toimivat ympäristöterveyspalveluiden edustajat; ympäristöterveyspäällikkö, hygieenikkovalvontaeläinlääkäri, elintarvikevalvontaan perehtynyt terveystarkastaja ja talousveteen sekä uimaveteen erikoistunut terveystarkastaja. Muilta osin selvitystyöryhmän kokoonpano vaihtelee selvityksen alla olevan alueen mukaan. Vesihuollon asiantuntija on nimetty erikseen jokaisen kunnan osalta. Terveystarkastajat ovat yhteisiä Vihdin ja Karkkilan alueilla. Lohjan ja Siuntion terveydenhuollon asiantuntijat ovat erillisiä. Selvitystyöryhmää voidaan täydentää tarpeen mukaan ulkopuolisilla asiantuntijoilla. Luetteloa selvitystyöryhmän jäsenten yhteystiedoista pidetään jatkuvasti ajan tasalla. Työryhmä kokoontuu vähintään kerran vuodessa ympäristöterveyspalveluiden kutsumana. Ruokamyrkytys-epidemiasta tai muusta poikkeavasta tilanteesta tehtävä selvitystyö ja näytteenotto toteutetaan kunnan kustannuksella.

5. Suunnitelman toteutumisen seuranta ja arviointi

Kunnan tulee arvioida valvontasuunnitelmansa toteutumista toimintavuoden päätyttyä ja laatia siitä arviointiraportit. Arviointiraportti laaditaan toimialakohtaisesti ja viedään Lohjan ympäristöterveysjaoston käsiteltäväksi niin, että se voidaan toimittaa aluehallintovirastolle maaliskuun loppuun mennessä.

Valvontasuunnitelma-asetuksen 665/2006 mukaan toteutumisen arvioinnissa tulee arvioida:

- tarkastusten määrä valvontakohdetyypeittäin
- tarkastusten kattavuus
- näytteiden määrä kohdetyypeittäin sekä
- valvonnasta saatujen tulosten kohdentumista.

Valvontasuunnitelman toteutumista arvioitaessa tarkastellaan, kuinka kattavasti suunniteltu toiminta ja suunnitellut tarkastukset ovat toteutuneet valvontakohdetyypeittäin. Lisäksi tarkastellaan, onko kaikkien toimialojen valvontaa tehty kattavasti. Tarkastuksiin ja kohteisiin käytettyä aikaa verrataan sitä suunniteltuun ajankäyttöön. Arvioinnissa huomioidaan myös se, kuinka voimavarojen jakautuminen eri sektoreille käytännössä toteutui. Arviointikriteereitä ovat myös valtakunnallisten painopisteiden ja omien paikallisten painopistealueiden valvonnan toteutuminen. Mikäli suunnitelmassa asetettuja tavoitteita ei ole saavutettu, toteutumisen arvioinnissa tuodaan esille mahdollisia syitä (virkavapaat, yllättävät projektit yms.) sekä vaadittavia toimenpiteitä (esimerkiksi päätökset, voimavarojen säilykset, toiminnan muuttuminen ja painopisteiden tarkentaminen), jotta tavoitteet toteutuisivat seuraavalla tarkastelujaksolla.

Mikäli valvontasuunnitelman mukaisista tavoitteista on jääty merkittävästi, on tämä otettava huomioon valvontatulosten kohdistamisessa.

Valvontasuunnitelman toteutumisen arvioinnin tulokset toimitetaan Etelä-Suomen aluehallintovirastolle, joka toimittaa arvioinnin eri keskusvirastoille ja keskusvirastot edelleen EU-komissiolle.

Liite 1. Elintarvikevalvonnan suunnitelmallinen valvonta

Elintarvikehuoneiston ohjeellinen riskiluokitus ja tarkastustiheys

TOIMINNAN KOKOLUOKKA	TOIMINTA 1			TOIMINTA 2			TOIMINTA 3			TOIMINTA 4			YHTEENSÄ		
ILMOITETUT ELINTARVIKEHUONEISTOT	Kohde lkm	Riskl. tark/v	Tark. (h)	Kohde lkm	Riskl. tark/v	Tark. (h)	Kohde lkm	Riskl. tark/v	Tark. (h)	Kohde lkm	Riskl. tark/v	Tark. (h)	Kohde lkm	Tark. lkm/v	Työaika htpv/v
KOKOLUOKKA 1															
Myymlät < 200m ²	28	0,35	2	40	0,35	2	2	0,5	3		1	3	70	25	7
Tarjoilu < 6 as. paikkaa TAI < 50 annosta/vrk	5	0,35	2		0,35	2	49	0,5	3	25	1	3	79	51	20
Suurtalous < 500 annosta/vrk		0,35	2		0,35	2	10	0,5	3	15	1	3	25	20	8
Teollinen tuotanto < 10 milj. litraa / < 100 000 kg		0,35	2	5	0,35	2	19	0,5	3		1	3	24	11	4
Kuljetus ja varastointi < 2 kpl kulj.väl./< 1000 m ² varasto	10	0,35	2	3	0,35	2		0,5	3		1	3	13	5	1
Maahantuonti (EU, 3. maat) vähäistä		0,35	2		0,35	2		0,5	3		1	3	0	0	0
Pieni/keskisuuri elintarvikekontaktimateriaalitoiminta		0,35	2	2	0,35	2		0,5	3		1	3	2	1	0
Siipikarjan ja kanin teurastus tilalla, myynti <10 000 kg		0,35	2		0,35	2		0,5	3		1	3	0	0	0
Lahtivajat (luonnonvarainen riista)		0,35	2		0,35	2		0,5	3		1	3	0	0	0
KOKOLUOKKA 2															
Myymlät 200-1000m ²	3	0,35	2	30	0,5	3	11	1	3		2	3	44	27	11
Tarjoilu 6-150 as. paikkaa TAI 50-500 annosta/vrk	30	0,35	2	15	0,5	3	139	1	3	30	2	3	214	217	85
Suurtalous 500-2000 annosta/vrk		0,35	2		0,5	3	20	1	3	40	2	3	60	100	40
Teollinen tuotanto 10-100 milj. litraa / 100 000-10 milj. kg		0,35	2	4	0,5	3	4	1	3		2	3	8	6	2
Kuljetus ja varastointi 2-10 kulj.väl./< 1000-10 000 m ² varasto	17	0,35	2	3	0,5	3		1	3		2	3	20	7	2
Maahantuonti (EU, 3. maat) keski suurta		0,35	2		0,5	3		1	3		2	3	0	0	0
Suuri elintarvikekontaktimateriaalitoiminta, tuonti/vienti		0,35	2	3	0,5	3		1	3		2	3	3	2	1
Siipikarjan ja kanin teurastus tilalla, myynti 10 000-40 000 kg		0,35	2		0,5	3		1	3		2	3	0	0	0
KOKOLUOKKA 3															
Myymlät >1000m ²		0,5	3	7	1	3	10	2	3		3	4	17	27	11
Tarjoilu >150 as. paikkaa TAI >500 annosta/vrk		0,5	3	5	1	3		2	3	18	3	4	23	59	31
Suurtalous >2000 annosta/vrk		0,5	3		1	3	7	2	3	30	3	4	37	104	54
Teollinen tuotanto >100 milj. litraa / >10 milj. kg		0,5	3		1	3		2	3		3	4	0	0	0
Kuljetus ja varastointi >10 kulj.väl./>10 000 m ² varasto		0,5	3		1	3		2	3		3	4	0	0	0
Maahantuonti (EU, 3. maat) suurta		0,5	3		1	3		2	3		3	4	0	0	0
Erit. suuri kv. elintarvikekontakt.mat.toiminta, tuonti/vienti		0,5	3	2	1	3		2	3		3	4	2	2	1
HYVÄKSYTYT ELINTARVIKEHUONEISTOT															
KOKOLUOKKA 1															
Liha-, kala-, muna-, maitoala < 10 000 kg/v		1	3		1	3		2	3		3	4	0	0	0
KOKOLUOKKA 2															
Liha-, kala-ala 10 000 -100 000 kg/v		2	3		2	3	2	4	4		6	4	2	8	4
Muna-ala 10 000 -10 milj. kg/v	1	2	3		2	3		4	4		6	4	1	2	1
Maitoala, vast.otettu raakamaito < 2 milj. kg/v		2	3		2	3		4	4		6	4	0	0	0
KOKOLUOKKA 3													0		
Liha-, kala-ala 100 000 -1 milj. kg/v		2	3		4	4	1	6	4		8	4	1	6	3
Muna-ala >10 milj. kg/v		2	3		4	4		6	4		8	4	0	0	0
KOKOLUOKKA 4															
Liha-, kala-ala 1-10 milj. kg/v		4	4		6	4		8	4		10	4	0	0	0
Maitoala tuotanto > 10 000 kg/v		4	4		6	4		8	4		10	4	0	0	0
Maitoala, vast.otettu raakamaito > 2 milj. kg/v		4	4		6	4		8	4		10	4	0	0	0
KOKOLUOKKA 5															
Liha-, kala-ala >10 milj. kg/v		1	3		1	3		2	3		3	4	0	0	0
ELINTARVIKEHUONEISTOT YHTEENSÄ	94			119			274			158			645	680	286
ALKUTUOTANTO	Kohde lkm	Riskl. tark/v	Tark. (h)										Tark. lkm/v	Työaika htpv/v	
Maidontuotanto	38	0,2	2										38	8	2
Lihakarjan kasvatusta, kalastus, vesiviljely	30	0,2	2										30	6	2
Muu alkutuotanto	556	0,1	2										556	56	15
Sellaisenaan syötävien avomaan kasvien tuotanto	29	0,3	2										29	9	2
ALKUTUOTANTO YHTEENSÄ	653												653	78	21
OHJEELLINEN ELINTARVIKEVALVONTA YHTEENSÄ													1298	757	307

Liite 2. Terveysturvallisuuden mukainen suunnitelmallinen valvonta

Toimintaluokka	Toimintatyyppi	Lkm	Tark. tiheys (lkm/v)		Tark. aika (h)		Työaika yht. (htpv)		Kok. tark. (lkm/v)	
			ohj.	risk.	ohj.	kunta	ohj.	risk.	ohj.	risk.
Talousveden jakelu ja käyttö	Asetus 461/2000									
	EU-raportoitava vedenjakelualue (vedentoimitus > 1000 m3/pv tai väh. 5000 henkilölle)	4	1,50	1,00	11,6	10,0	9,3	5,3	6	4
	- sis. Vedenottamot (iso asetus)	20								
	Muu vedenjakelualue (vedentoimitus 10 - 999 m3/pv tai 50 - 4999 henkilölle)	10	1,50	1,00	6,0	8,0	12,0	10,7	15	10
	- sis. Vedenottamot, pieni asetus	3								
	Asetus 401/2000									
Kokoontuminen, julkiset huvi- ja kokoontumishuoneistot	Pieni vedenjakelualue (vedentoimitus < 10 m3/pv tai alle 50 henkilölle)	60	0,75	0,75	4,0	4,0	24,0	24,0	45	45
	Lasten ja nuorten kohteet: kerhotilat, nuorisotilat ja leirikeskukset, lasten iltapäiväkerhot ja sisäleikkipuistot	32	0,30	0,30	3,0	3,0	3,8	3,8	10	10
	Opetustoiminta, koulut ja oppilaitokset	76	0,30	0,30	10,0	5,0	30,4	15,2	23	23
	Esiopetus, peruskoulu, lukio, ammattioppilaitos, muut koulut ja oppilaitokset, korkeakoulu ja oppilaitokset, korkeakoulu ja muu aikuiskoulutus									
	Majoitustoiminta, majoitushuoneistot	53	0,20	0,20	3,0	3,0	4,2	4,2	11	11
	Hotellit, hostellit, maatilamatkailu, asuntolat jne.									
Kauneudenhoitoa ja ihon käsittelyä suorittavat huoneistot ja laitokset	Kosmetologiset huoneistot, tatuointi ja lävistys, muu ihon käsittely tai hoito	65	0,30	0,30	2,5	3,0	6,5	7,8	20	20
	Solarium	3	0,20	0,20	2,0	2,0	0,2	0,2	0,6	0,6
Sosiaalihuollon palvelut	Lasten päiväkodit ja vastaavat	83	0,40	0,30	4,0	5,0	17,7	16,6	33	25
	Lastenkodit / lastensuojeluyksiköt ja vastaavat	18	0,40	0,30	4,0	3,0	3,8	2,2	7	5
	Vanhainkodit ja vastaavat	23	0,40	0,30	4,0	3,0	4,9	2,8	9	7
	Muut sosiaalialan yksiköt	23	0,40	0,30	4,0	3,0	4,9	2,8	9	7
Liikunta ja virkistystoiminta	Yleiset uimarannat (EU-uimarannat), pienet yleiset uimarannat	47	1,00	1,00	3,0	3,0	18,8	18,8	47	47
	Yleiset uima-altaat (uimahallit, kylpylät jne.)	6	1,50	1,00	4,5	4,0	5,4	3,2	9	6
	Yleinen liikuntatila (urheiluhallit, kuntosalit jne.)	40	0,25	0,25	3,0	2,0	4,0	2,7	10	10
YHTEENSÄ		566					150,0	120,2	254	229

Liite 4: Kuntien valvontaa ohjaavaa keskeistä lainsäädäntöä

Elintarvikevalvonnan lainsäädäntöä

- 1) Elintarvikelaki (23/2006 muutoksineen)
- 2) Valvonta-asetus (EY) N:o 882/2004
- 3) Yleinen elintarvikevalvonta-asetus (EY) N:o 178/2002
- 4) Valtioneuvoston asetus elintarvikevalvonnasta (420/2011)
- 5) Elintarvikehygieniä-asetus (EY) N:o 852/2004
- 6) Eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniä-asetus (EY) N:o 853/2004
- 7) Eläimistä saatavien elintarvikkeiden valvonta-asetus (EY) N:o 854/2004
- 8) Ensisaapumisasetus (118/2006)
- 9) Valtioneuvoston asetus elintarvikkeiden ja veden välityksellä leviävien epidemioiden selvittämisestä (1365/2011)
- 10) Elintarvikelain ja terveydensuojelulain nojalla tutkimuksia tekevistä laboratorioista (1174/2006)
- 11) Maa- ja Metsätalousministeriön asetus laitosten elintarvikehygieniasta (795/2014)
- 12) Maa- ja Metsätalousministeriön asetus ilmoitettujen elintarvikehuoneistojen elintarvikehygieniasta (1367/2011)
- 13) Maa- ja Metsätalousministeriön asetus elintarvikkeiden alkutuotannon elintarvikehygieniasta (1368/2011)

Terveydensuojelun lainsäädäntöä

- 1) Terveydensuojelulaki (763/1994 muutoksineen)
- 2) Terveydensuojeluasetus (1280/1994)
 - Talousveden osalta laatuvaatimukset ja näytteenotto on määritelty seuraavissa säädöksissä:
 - STM asetus (1352/2015 muutoksineen) talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista
 - STM asetus (401/2001) pienten yksiköiden talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista
 - Uimavesien osalta laatuvaatimukset ja näytteenotto on määritelty seuraavissa säädöksissä:
 - Allasvedet
 - STM asetus (315/2002) uimahallien ja kylpylöiden allasveden valvontatutkimuksista ja laatuvaatimuksista
 - Uimarantavedet
 - STM:n asetus 177/2008 yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta (ns. EU uimarantavesien valvontaan) ja STM:n asetus 354/2008 pienten yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta.

Tupakkavalvonnan lainsäädäntöä

- 1) Tupakkalaki (549/2016)
- 2) STM asetus (593/2016) tupakkatuotteiden ja vastaavien tuotteiden vähittäismyynnistä
- 3) STM asetus (591/2016) tupakkatuotteiden ja vastaavien tuotteiden vähittäismyyntipakkausten varoitusmerkinnöistä
- 4) STM asetus (592/2016) tupakkatuotteita ja vastaavien tuotteita koskevista standardeista ja ilmoituksista
- 5) Valtioneuvoston asetus (601/2016) tupakointitiloista

Eläinlääkintähuolto

- 1) Eläinlääkintähuoltolaki (765/2009)
- 2) Valtioneuvoston asetus eläinlääkintähuollosta (1031/2009)
- 3) Valtioneuvoston asetus (886/2016) eläinten terveysvalvonnasta sekä eläintautien vastustamisesta eläinten keinollisessa lisäämisessä

Muuta

- 1) Hallintolaki (434/2003)
- 2) Kuntalaki (365/1995)
- 3) Valtioneuvoston asetus kunnan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmasta (N:o 665/2006)
- 4) Valtioneuvoston asetus ympäristöterveydenhuollon valtakunnallisista valvontaohjelmista (N:o 664/2006)
- 5) Laki ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta (410/2009)

Liite 5. Valvira/terveydensuojelulaki; Valvontakohdetyyppien tarkastusten yleinen sisältö

Kohdetyypit	Tarkastuksella huomioidaan:
Kaikissa kohdetyypeissä	• Vastaako toiminta siitä tehtyä ilmoitusta ja päätöstä • Onko aikaisemmillä tarkastuksilla havaitut epäkohdat korjattu
TsL 13 § 1 mom. 1 kohdan kohteet (työtilat)	• Asutuksen läheisyys, asukkaiden määrä, asukkaiden häiriöalttius • Harjoitettavan toiminnan laatu, toiminnan jatkuvuus, • Toiminnan mahdollisesti aiheuttamat haitat (melu, pöly, haju) • Yleinen siisteys • Rakenteiden ja pintojen kunto ja huolto • Ilmanvaihto • Tilojen soveltuminen käyttötarkoitukseen • Käytettävän talousveden laatu • Kemikaalien käsittely ja säilytys • Jätehuollon järjestelyt
Julkiset huvi- ja kokoontumishuoneistot	• Yleinen siisteys, siivousohjelma ja välineet • Rakenteiden ja pintojen kunto ja ylläpito • Pesu- ja pukeutumistilat • Käymälät ja muut sosiaalitilat • Sisäilman laatu ja ilmanvaihto • Toiminnan aiheuttama melu • Asiakasmäärät • Tilojen soveltuminen käyttötarkoitukseen • Harjoitettavan toiminnan laatu • Käytettävän talousveden laatu • Jätehuollon järjestelyt
Julkinen majoitushuoneisto • hotellit • matkustajakodit ja muu majoitus • leirikeskukset tai vastaavat majoituskohteet	• Yleinen siisteys, siivousohjelma ja välineet • Rakenteiden ja pintojen kunto ja ylläpito • Varustelutaso • Majoitustilat, yleiset tilat, käymälät ja pesu- ja saunatilat • Sisäilman laatu ja ilmanvaihto • Toiminnan aiheuttama melu • Asiakasmäärät • Tilojen soveltuminen käyttötarkoitukseen • Harjoitettavan toiminnan laatu • Käytettävän talousveden laatu • Jätehuollon järjestelyt
Yleinen uimahalli, uima-allas, uimala tai kylpylä	• Henkilöstön allasvesihygieeninen osaaminen • Valvontatutkimusohjelma ja sen toteutuminen

• uimahalli • uima-allas, uimala • kylpylät ja vesipuistot	• Tulosten ja poikkeamien raportointi terveydensuojeluviranomaiselle • Onko poikkeamien johdosta ryhdytty toimenpiteisiin • Allasveden laatuvaatimusten täyttymisen seuranta • Ovatko vedenlaatutulokset asiakkaiden nähtävillä • Vedenpuhdistuslaitteiden toiminta, niiden huolto ja käyttötarkkailu • Ilmanvaihto ja sisäilman laatu • Yleinen siisteys ja siivousjärjestelyt • Sauna- ja pesutilat • Kalusteiden ja pintojen kunto • Jätehuollon järjestelyt • Kemikaalien käsittely ja varastointi • Asiakasmäärät ja kirjanpito niistä
Yleinen uimaranta • Asetuksen (177/2008) mukainen uimaranta • muu yleinen uimaranta	• Uimarannan siivous ja jätehuolto • Yleiseen käyttöön tarkoitetut käymälät ja pukeutumistilat • Ovatko vedenlaatutulokset asiakkaiden nähtävillä ilmoitustaululla • Kieltoauku, jolla kielletään koirien ja muiden kotieläinten oleskelu uimarannalla • Riskit uimaveden laadulle • Kävijämäärät • Asetuksen (177/2008) mukaisille uimarannoille uimavesiluokitus ja uimavesiprofiili • Tiedottaminen • Erityistilanteisiin varautuminen
Eläinsuojat ja -aitaukset tai vastaavat asemakaava-alueella	• eläinsuojan, jaloittelupaikan ja ympäristön siisteys • lannan, virtsan ja rehujen käsittely • rakenteiden kunto ja tarkoituksenmukaisuus eläinlaji huomioon ottaen • toiminnan aiheuttama haitta (melu, haju, tuhoeläimiä) • talous- tai uimaveden saastumisriski • eläinten laji ja lukumäärä, etäisyys rajanaapureihin • lähialueen muu käyttötarkoitus ja häiriöalttius • talousvesikaivojen läheisyys
Koulu tai oppilaitos • peruskoulu • lukio, yliopisto, kansalaisopisto • keskiasteen eril. oppilaitokset	• yleinen siisteys ja rakenteiden kunto ja ylläpito • siivousohjelma ja -välineet • käymälät • pesu- ja pukeutumistilat • valaistus • sisäilman laatu ja ilmanvaihdon riittävyys • tilojen soveltuminen käyttötarkoitukseen • harjoitettavan toiminnan laatu • käytettävän talousveden laatu • toiminnan aiheuttama melu • pöly ja haju • kemikaalien käsittely ja säilytys • jätehuollon järjestelyt, piha-alueet • oppilasmäärät ja tilojen riittävyys oppilasmäärään nähden
Päivähoitopaikat, lasten- tai ryhmäperhepäiväkodit, esiopetustilat	• yleinen siisteys ja rakenteiden kunto ja ylläpito • siivousohjelma ja -välineet • käymälät • pesu- ja pukeutumistilat • vaatteiden

	käsittely • valaistus • ilmanvaihto • sisäilman laatu • tilojen soveltuminen käyttötarkoitukseen • käytettävän talousveden laatu • melu • jätehuolto, piha- ja leikkialueet • lapsimäärät ja tilojen riittävyys lapsimäärään nähden
Vanhainkodit, palvelutalot ja muut asumispalvelut	• yleinen siisteys ja rakenteiden kunto ja ylläpito • siivousohjelma ja -välineet • käymälät • pesu- ja pukeutumistilat • valaistus • ilmanvaihto • sisäilman laatu • tilojen soveltuminen käyttötarkoitukseen • käytettävän talousveden laatu • melu • jätehuolto • piha-alueet • asiakasmäärät
Parturi, kampaamo	• harjoitettavan toiminnan laatu • toiminnan jatkuvuus • toiminnan mahdollisesti aiheuttamat haitat (melu, pöly, haju) • yleinen siisteys ja siivousjärjestelyt • välineiden siisteys ja puhdistus • käsihygieniat • työvaatteet • pesutilat • käymälät • rakenteiden ja pintojen kunto ja huolto • ilmanvaihdon riittävyys • tilojen soveltuminen käyttötarkoitukseen • käytettävän talousveden laatu • kemikaalien käsittely ja säilytys • jätehuollon järjestelyt
Kauneushoitola tai muu ihonkäsittely tai -hoitopaikka, solarium	• harjoitettavan toiminnan laatu • toiminnan jatkuvuus • toiminnan mahdollisesti aiheuttamat haitat (melu, pöly, haju) • yleinen siisteys ja siivousjärjestelyt • välineiden siisteys ja puhdistus • käsihygieniat ja työvaatteet • pesu- ja pukeutumistilat • käymälät • rakenteiden ja pintojen kunto ja huolto • ilmanvaihdon riittävyys • tilojen soveltuminen käyttötarkoitukseen • käytettävän talousveden laatu • kemikaalien käsittely ja säilytys, jätehuollon järjestelyt

	• saako asiakas tarvitsemiaan erityistietoja ja ohjeita
Julkinen kuntosali tai liikuntatila	• tilojen ja välineiden siisteys ja puhdistus sekä huolto ja ylläpito • ilmanvaihto • siivousjärjestelyt • pesu- ja pukeutumistilat • käymälät • jätehuolto
Hautausmaat	• ruumiiden säilytys • hautojen peittäminen • yleisökäymälät • yleinen siisteys • jätehuollon järjestelyt • toiminnan aiheuttama haitta (melu, haju, pöly, talousveden saastumisriski, uimaveden saastumisriski) • (pohjavesitilanne alueella)
Muut laitokset ja huoneistot, joissa harjoitetusta toiminnasta saattaa aiheutua käyttäjälle terveyshaittaa	• toiminnan luonne ja laajuus määrittelee tarkastustoimintaa (altistuvien määrä, altistava tekijä) • harjoitettavan toiminnan laatu • toiminnan jatkuvuus • toiminnan mahdollisesti aiheuttamat haitat (melu, pöly, haju) • yleinen siisteys • rakenteiden ja pintojen kunto ja huolto • ilmanvaihto • tilojen soveltuminen käyttötarkoitukseen • käytettävän talousveden laatu • kemikaalien käsittely ja säilytys • jätehuollon järjestelyt • saako asiakas tarvitsemiaan erityistietoja ja ohjeita
Talousvettä toimittavat laitokset • Vähintään 5000 käyttäjää tai talousvettä tuotetaan yli 1000 m3/d	• Valvontatutkimusohjelma ja sen toteutuman sekä tutkimustulosten arviointi • Henkilöstön talousvesihygieeninen osaaminen • Vedenottamoiden ja niiden ympäristön tarkastus • Erityistilannesuunnitelmat ja varautuminen • Laitoksen suorittama käyttötarkkailu • Tilojen siisteys ja kunto • Vedenottamoiden rakenteiden ja verkoston kunto sekä niiden kunnon seuranta • Saneeraaminen • Kemikaalien käyttö ja varastointi • Vedenlaadusta tiedottaminen
Talousvettä toimittavat laitokset • 50–5000 käyttäjää tai talousvettä tuotetaan 10–1000 m3 päivässä • Muu asetuksen (461/2000) mukainen kohde	• Valvontatutkimusohjelma ja sen toteutuman sekä tutkimustulosten arviointi • Henkilöstön talousvesihygieeninen osaaminen • Vedenottamoiden ja niiden ympäristön tarkastus • Erityistilannesuunnitelmat ja varautuminen • Laitoksen suorittama käyttötarkkailu • Tilojen siisteys ja kunto • Vedenottamoiden rakenteiden ja verkoston kunto sekä niiden kunnon seuranta • Saneeraaminen • Kemikaalien käyttö ja varastointi • Vedenlaadusta tiedottaminen
Talousvettä toimittavat laitokset • Alle 50 käyttäjää tai	• Toiminnan laajuus (elintarvikealan yritykset, julkinen tai kaupallinen toiminta) • Valvontatutkimusohjelma ja sen toteutuman sekä tutkimustulosten

talousvettä tuotetaan alle 10 m3 päivässä • Muu asetuksen (401/2001) mukainen kohde	arviointi • Henkilöstön talousvesihygieeninen osaaminen • Vedenottamoiden ja niiden ympäristön tarkastus • Eriytilannesuunnitelmat ja varautuminen • Laitoksen suorittama käyttötarkkailu • Tilojen siisteys ja kunto • Vedenottamoiden rakenteiden ja verkoston kunto sekä niiden kunnon seuranta • Saneeraaminen • Kemikaalien käyttö ja varastointi • Vedenlaadusta tiedottaminen
---	--

Kunta / Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue
 Lohjan ympäristöterveyspalvelut (Karkkila, Lohja, Siuntio, Vihti)

1. ELÄINMÄÄRÄT KUNNAN ALUEELLA

a. Tuotantoeläintilat	Lkm
Nautatilat	84
Sikatilat	13
Lammas- ja vuohitilat	12
Hevostilat	150
Siipikarjatilat	4
Vesiviljelylaitokset	2
Turkistarhat	0
Tarhatun riistan tilat	2
Mehiläistarhat	14
Muut tuotantoeläinyksiköt	2
b. Lemmikit	Lkm
Arvio lemmikkien määrästä	11480

2. ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUT

a. Terveystuotosopimukset	Lkm
Nauta	
Tilat, joilla terveystuotosopimus	47
Tilat, joilla terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	34
Terveystuotosten osuus (% kaikista nautatiloista)	56 %
Siat	Lkm
Tilat, joilla terveystuotosopimus	8
Tilat, joilla terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	4
Terveystuotosten osuus (% kaikista sikatiloista)	62 %
Siipikarja	Lkm
Tilat, joilla terveystuotosopimus	0
Tilat, joilla terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	0
Terveystuotosten osuus (% kaikista siipikarjatiloista)	0 %
Muut terveystuotosopimukset	Lkm
Tilat, joilla terveystuotosopimus	0
Tilat, joilla terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	0
Terveystuotosten resurssitarve (htv)	0,2 htv
b. Muut kunnan eläinlääkäripalvelut, arvio palvelutarpeesta	Lkm
Sairaskäynnit tiloilla (muu kuin terveystuoto)	
Sairaskäynnit virka-aikana	836
Sairaskäynnit päivystysaikana	218
Sairaskäynnit tiloilla pieneläinvastaanotolla	Lkm
Sairaskäynnit virka-aikana	5717
Sairaskäynnit päivystysaikana	684
Kunnan eläinlääkäripalveluiden resurssitarve (htv)	htv

3. ELÄINTEN TERVEYDEN VALVONTA

a. Terveystuoto	Lkm
Pakolliseen terveystuotoon kuuluvat tilat	
Siipikarjan salmonellavalvontaohjelma	4
Uudistuseläimiä tuottavat sikalat, salmonellavalvonta	0

Keinosiemennyssonneja tuottavat nautojen pitopaikat, salmonellavalvonta	0
Raakamaitoa luovuttavat nautojen pitopaikat, salmonellavalvonta	3
Vapaaehtoiseen terveysvalvontaan kuuluvat tilat	Lkm
Maedi-visna / CAE	1
Scrapie	1
Tarhattujen hirvieläinten terveysvalvontaohjelma	0
Vesiviljelyeläinten terveysvalvontakohteet	0
b. Muu eläinten terveyden valvonta	0
Eläinten terveyden valvonnan resurssitarve (htv)	0,04 htv

4. SIVUTUOTEVALVONTA

Haaskanpitäjiksi ilmoittautuneet toimijat	Lkm
Ilmoitetut haaskat	0
Sivutuotealan laitokset	1
Hautaamisilmoitukset	0
Sivutuotevalvonnan resurssitarve (htv)	0,005 htv

5. ELÄINTEN HYVINVOINNIN VALVONTA

a. Ilmoituksensvaraiset kohteet	Lkm
Kennelit	20
Hevostallit	53
Riistanhoidolliset tarhat	2
Lihan, munien tai siitoseläinten tuotantotarhat	0
Eläinkaupat	1
Eläinlaitokset	4
b. Epäilyyn perustuvat eläinsuojelutarkastukset	Lkm
Arvio epäilyyn perustuvista tarkastuksista	130
c. Muu eläinten hyvinvoinnin valvonta	50
Eläinten hyvinvoinnin valvonnan resurssitarve (htv)	0,6 htv

6. ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON HENKILÖRESURSSIT

a. Eläinlääkärit	Htv
Eläinlääkäripalvelut	3,8
Eläinten terveyden valvonta	0,3
Sivutuotevalvonta	0,1
Eläinten hyvinvoinnin valvonta	0,6
Elintarvikevalvonta	0,4
Muut tehtävät	0,4
Eläinlääkärit yhteensä	5,6
Päivystykseen osallistuvien eläinlääkärien määrä (lkm)	4 lkm
b. Muut kuin eläinlääkärit	Htv
Eläinhoitaja/avustaja	0
Terveystarkastajan tekemä eläinsuojeluvalvonta	0,1
Muut tehtävät	
Muut kuin eläinlääkärit yhteensä	0,25
Ostopalvelut eläinlääkintähuollossa (sanallinen kuvaus)	
Ostopalveluiden laajuus ja laatu:	